

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

DİPLOMAT

H.Əliyev

www.Diplomata-kurdi.com

№ 14 (125), 15 - 21 İyun Hezîran sal 2011
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename cîvakî û sîyasî

Qiyməti, 40 qəpik
Hêjaye

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşədləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**

Səbahəddin Eloğlu

İlham Əliyev Sloveniyanın Novo Qoritsa şəhərində Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin memorialını ziyarət etmişdir

Səh. 12-13

Интервью президента Барзани газете "Ас-Шарк аль-Авсат"

**Hikûmeta
Kurdistanê: “Emê
pêşwazî li kurdên
Sûriyeyê bikin”**

Səh. 3

Li Colemêrgê 53 kes hatin binçavkirin

Li Amedê pîrozbahî ya BDP ê....

**Namzetê Parlementerî yê
Bîtlîsê Bedrî Aydın hate kuştin**

Partiyên kurd naçin Şamê

Səh. 3

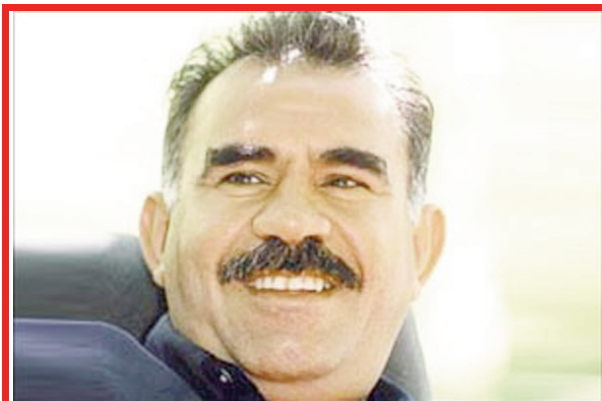
Səh.11

Türkiyədə seçki bitdi, siyasi savaşı isə hələ qabaqdadır

Səh. 6

**Kürtçe
hutbe
kitabı
çıktı**

Ocalan: Hilbijartin referendûma xweseriya demokratîke

Səh.4-5

İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng etmişdir

İyunun 12-si axşam Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng etmişdir.

Dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı Türkiyədə keçirilən parlament seçkilərində Ədalət və İnkişaf Partiyasının qazandığı inamlı qələbə münasibətilə təbrik etmiş, Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə Türkiyənin böyük və uğurlu yol keçdiyini qeyd etmiş və bu qələbənin Türkiyə xalqının Rəcəb Tayyib Ərdoğanın başçılıq etdiyi Ədalət və İnkişaf Partiyasına inamının ifadəsi

olduğunu vurğulamışdır.

Türkiyənin Baş naziri səmimi təbrikə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və Türkiyə Respublikasının Baş naziri ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əmin olduqlarını bildirmişlər.

Prezident İlham Əliyev Rəcəb Tayyib Ərdoğanı onun üçün münasib vaxtda ölkəmizə səfərə dəvət etmişdir. Dəvət minnətdarlıqla qəbul edilmişdir.

“Azərbaycan - doğma diyar” devizi altında Milli Azlıqların İncəsənəti III Respublika Festivalı keçiriləcək

Ümummilli lider Heydər Əliyevin fəaliyyətində azsayılı xalqların mədəniyyətinə diqqət və qayğı xüsusi yer tutmuşdur. Bu siyasətin davamı olaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən də bu həssas məsələyə daim böyük önəm verilmiş, son illər ərzində azsayılı xalqların yaşadığı bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafı üçün misli görünməmiş tədbirlər həyata keçirilmişdir.

YUNESKO-nun 20 oktyabr 2005-ci il tarixində qəbul etdiyi “Mədəni özünüifadə müxtəlifliyinin qorunması və təşviqi haqqında Konvensiya”ya uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasında yaşayan milli azlıq və etnik qrupların mədəniyyəti Azərbaycan mədəniyyətinin tərkib hissəsi kimi qorunur və inkişaf edir, bu xalqların milli mədəniyyətinin, incəsənətinin, adət-ənənələrinin və dilinin qorunub saxlanması üçün məqsədyönlü iş aparılır.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə 2006, 2008-ci illərdə respublikada “Azərbaycan-doğma diyar” devizi altında keçirilmiş Azsayılı xalqların incəsənəti festivalı respublikanın ictimai-mədəni həyatında mühüm hadisə kimi yadda qalmışdır. “Azərbaycanın ənənəvi musiqi atlası” və “Azərbaycan etnik musiqisinə həsr olunmuş albom” hazırlanmış, respublikanın görkəmli alimlərinin iştirakı ilə təşkil edilmiş “Azsayılı xalqların mədəni irsi və müasirlik” və “Milli azlıqların mədəni irsinin qorunması” mövzularında elmi konfranslarda maraqlı məruzələr dinlənmiş, Muzey Mərkəzinin sərgi salonunda azsayılı xalqların və etnik qrupların həyat və yaşayış tərzini əks etdirən böyük fotosərgi nümayiş etdirilmişdir.

Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrında və Rəşid

Behbudov adına Mahnı Teatrında Bakı şəhərində və respublikamızın 15-dək rayonunda fəaliyyət göstərən və demək olar ki, bütün milli azlıq və etnik qrupları təmsil edən, 800 nəfər iştirakçını özündə birləşdirən 40-dan çox kollektivin çıxışları tamaşaçılar tərəfindən böyük maraqla qarşılanmışdır.

Görülən işlərin davamı olaraq, Azərbaycan Respublikasında yaşayan milli azlıq və etnik qrupların mədəni irsinin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi, habelə xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşma və tarixi dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə 2011-ci ilin 14-18 iyun tarixlərində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə “Azərbaycan – doğma diyar” devizi altında Azərbaycanda yaşayan Milli Azlıqların İncəsənəti III Respublika Festivalı keçiriləcəkdir. Festivalın Təşkilat Komitəsi yaradılmış, nazirliyin müvafiq şöbələri festivalın keçirilməsinə səfərbər olunmuş, festivalın emblemi, afişası, dəvətnamələri hazırlanmışdır. 2011-ci il iyun ayının 16-da saat 15.00-da Muzey Mərkəzində “Qloballaşma dövründə Azərbaycanda etnik mədəniyyət” mövzusunda dəyirmi masanın keçirilməsi, daha sonra 5 dildə “Azərbaycanda yaşayan xalqların mahnıları” CD diskini hazırlanması nəzərdə tutulmuşdur. Lənkəran, Şəki şəhər, Astara, Masallı, Lerik, Balakən, Zaqatala, Qax, Qəbələ, Quba, Qusar, Saatlı, İsmayilli, Şabran rayon mədəniyyət və turizm şöbələri tərəfindən azsayılı xalqların bədii kollektivlərinin Bakı şəhərinə ezam edilməsi və festivalda iştirakı təmin olunmuşdur. Festivalın yekun konserti 2011-ci il 18 iyun, saat 18.00-da Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında keçiriləcək.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Sankt-Peterburqda Nizami Gəncəvinin adını daşıyan bağın açılışında iştirak etmişdir

İyunun 5-də Sankt-Peterburqda dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyi münasibətilə onun adını daşıyan bağın təntənəli açılışı olmuşdur.

Açılış mərasimində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva iştirak etmişdir.

Leyla Əliyeva mərasimi açaraq bildirmişdir ki, Nizami Gəncəvi adına bağın açılışı Heydər Əliyev Fondunun Rusiya nümayəndəliyi ilə Sankt-Peterburq Administrasiyasının daha bir layihəsidir. O demişdir: “2002-ci il iyunun 9-da XII əsrin dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkirinin Sankt-Peterburqda abidəsinin açılışında prezidentlər Heydər Əliyev və Vladimir Putin iştirak etmişdilər. Bakıda hazırlanmış abidə Azərbaycan xalqının Sankt-Peterburqa hədiyyəsi olmuşdur. Nizaminin obrazını Azərbaycan heykəltəraşı, V.Muxina adına Leninqrad Ali Rəssamlıq Məktəbini məzunu Qəyruş Babayev yaratmışdır. Bu il şairin anadan olmasının 870 illiyi tamam olur. Bununla əlaqədar, Fondun nümayəndəliyinin hamiliyi ilə bağda qranitdən nadir skamyalar və Nizaminin əsərlərindən fraqmentlər təsvir olunmuş pannolar qurulmuş, şairin abidəsi bərpa olunmuşdur. Sankt-Peterburq qubernatorunun qərarı ilə bu gözəl bağa Nizami Gəncəvinin adı verilmişdir. Göstərdiyi dəstəyə görə şəhər rəhbərliyinə minnətdarlığını bildiren Leyla Əliyeva əmin olduğunu bildirmişdir ki, Heydər Əliyev Fondu və Sankt-Peterburq Administrasiyası gələcəkdə hələ xeyli maraqlı layihələr həyata keçirəcəklər.

Sankt-Peterburqda Nizamiyə abidə ucaldılmasının tarixçəsindən söz açan Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu vurğulamışdır ki, Şimal paytaxtının ziyalıları Böyük Vətən müharibəsinin ən ağır illərində dahi şairin 800 illik yubileyini qeyd etmişlər. Böyük Nizamiyə bu qayğıkeş münasibəti Azərbaycan xalqının heç vaxt unutmayacağını vurğulayan səfir Sankt-Peterburqda onun abidəsinin ucaldılmasında iştirak edənlərə və bu ideyanı dəstəkləyənlərə minnətdarlığını bildirərək demişdir: “Bu abidə və bağ Azərbaycan və Rusiya arasında olan dostluğu, yaxşı münasibətləri təcəssüm etdirir”.

Sankt-Peterburq hökumətinin Mədəniyyət Komitəsi sədrinin müavini Aleksandr Platonov sözügedən hadisənin Sankt-Peterburq sakinləri üçün əhəmiyyətindən, Rusiya və Azərbaycan xalqları arasında dostluq münasibətlərinin möhkəmlənməsində oynadığı roldan söz açmışdır.

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin icraçı direktorunun müavini İlqar Hacıyev iki xalq arasında dostluğu və qarşılıqlı anlaşmanı möhkəmləndirmək üçün belə aksiyaların böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulamışdır.

Azərbaycanın Sankt-Peterburqdakı baş konsulu Qüdsi Osmanov bağın açılışını Şimal paytaxtında Azərbaycan icmasının həyatında əlamətdar hadisə adlandıraraq vurğulamışdır ki, Heydər Əliyev Fondunun Rusiya nümayəndəliyi Rusiyada çeşidli layihələr həyata keçirir. Əfsanəvi Fərman Salmanovun abidəsinin, “Nevski pyatoçok” deyilən ərazidə qəhrəman azərbaycanlıların xatirəsinə stelanın ucaldılması belə layihələrdəndir. Bu gün isə Nizami Gəncəvinin adını daşıyan bağın açılışıdır. Dəstəyə görə şəhər administrasiyasına minnətdarlığını bildiren Q.Osmanov demişdir: “Abidə piterburqlulara hədiyyə edilmişdir, bağ da Azərbaycan xalqı adından şəhərlilərə hədiyyədir”.

Sonra Leyla Əliyeva rəmzi lenti kəsərək, dahi Azərbaycan şairinin abidəsi önünə çiçəklər qoymuşdur.

Nazir Ə. Qarayev İraqın Azərbaycandakı səfiri Heydər Şiyə Qubeyşi Əl-Barrakı qəbul etmişdir

2011-ci il 10 iyun tarixində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Naziri Əbülfəs Qarayev ilə İraq Respublikasının Azərbaycandakı Fövqəladə və Səlahiyyətli səfiri Heydər Şiyə Qubeyşi Əl-Barrak arasında görüş keçirildi.

Cənab səfiri salamlayan nazir Ə.Qarayev ölkələrimizin bir-birinə tarixi əlaqələrlə bağlı olduğunu, bu əlaqələrin qədimliyini və yüz illərə söykəndiyini vurğuladı.

Səfir Heydər Şiyə Qubeyşi Əl-Barrak isə öz növbəsində əlaqələrin digər sahələrini də inkişaf etdirməyin mühümlüyünü, ticari və iqtisadi, mədəni təmasların gücləndirilməsinin əhəmiyyətini qeyd etdi.

Görüş zamanı cənab səfir tərəfindən iki ölkə arasında turizm sahəsində əlaqələrin, xüsusən də dini ziyarətlərin

aktivləşdirilməsi məqsədilə Anlaşma Memorandumunun imzalanması təklif olundu. Eyni zamanda, sözügedən sahədə danışıqlar aparılması və memorandumun imzalanması məqsədilə İraq Respublikasının Turizm və Tarixi Abidələr Naziri cari ilin iyul ayında Azərbaycana səfərinin planlaşdırılması müzakirə olundu. Daha sonra tərəflər Bakı ilə Nəcəf arasında çarter reyslərinin açılması, ıraqlı turistlərin Azərbaycana gəlməsinin təşviq olunması, regional, global və qarşılıqlı maraq doğuran digər mövzular ətrafında fikir mübadiləsi apardılar.

Görüşün sonunda səfir Heydər Şiyə Qubeyşi Əl-Barrak səmimi görüşə görə nazir Əbülfəs Qarayevə öz təşəkkürünü bildirib və iki ölkə arasında turizm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın gələcəkdə də genişlənəcəyinə əmin olduğunu qeyd etdi.

Şerafettîn Elçî: "Em milletê Kurd rêvebirîya xwe li ser cografîya xwe dixwazin"

Şerafettîn Elçî: "Mafê gelê Kurd heye ku rêvebirîya xwe bikin."

Elçî di mîtinga Iro ya li Amedê axivî. Elçî wiha got: "Divê em xwe bi xwe rêvebirîya xwe li ser axa xwe bikin. Divê em

weke milletekî azad bijîn û bi wîna xwe ya azad rêvebirîya xwe li ser cografîya xwe bikin. Her wiha em rêvebirîya xwe dixwazin."

Di mîtingê de cîhgirê serokê BDP ê Hamit Geylani û Filiz Koçali, namzetên serbi xwe yên Amedê Şerafettîn Elçî, Leyla Zana, Altan Tan, Nursel Aydoğan, Emine Ayna û nûnerê Hatip Dicle û bêtirî 100 hezar hemwelatî beşdarî mîtingê bûn.

2 xwendevan birîndar bûn

Li Nisêbînê êrîşî dersxaneyê kirin û di encama vê êrîşê de 2 kes birîndar bûn ku jinek 23 salî bi navê Hacirê Ak di rê de diborî birîndarbû û ya din jî jê xwendevan bû. Her wiha îro li ber postexaneyê jî bombayek teqya ku a baş kes li vir birîndar nebûne.

Hikûmeta Kurdistanê: "Emê pêşwazî li kurdên Sûriyeyê bikin"

Hikûmeta Herêma Kurdistanê ragihand ku ji ber rûdanên li Sûriyeyê û nearamiya rewşa

wî welatî, her koçberek rû li Herêma Kurdistanê bike, rêgirî lê nayê kirin.

Sekreterê Civata Wezîran

ya Herêma Kurdistanê Mihemed Qeredaxî ragihand ku ji ber ku rewşa Sûriyeyê necîgir e û gelek welatîyên sûrî ber bi welatên cîran ve reviyane, herçend heta niha kesek rû li Kurdistanê nekiriye lê eger bên ji aliyê hikûmeta herêmê ve rêgirî lê wan nayê kirin.

Qeredaxî got, "Eger bên Kurdistanê, hikûmeta Kurdistanê jî dê li gor pîvek û yasayên navdewletî yên bo karûbarê koçberan, reftarê digel koçberan sûrî bike. Her weha hikûmeta Kurdistanê maf heye berî ku bên nav axa Kurdistanê lêpîrsînê digel wan bike."

Navborî da zanîn ku wek helwesteke niştîmanî û neteweyî jî ew dê rêz li kurdên ku ji Sûriyeyê bên Kurdistanê bigirin û wek hevniştîmanîyek reftarê digel wan bikin.

Dengêazad

Li Colemêrgê 53 kes hatin binçavkirin

Li Colemêrgê serê sibê polîsan bi ser gelek malan de girt û 46 kes binçavkirin. Bi 6 kesên di çalakîyên şermezarkirinê de hatin binçavkirin de hejmara kesên hatin binçavkirin derket 53 kesan.

Duh li gelek taxên Colemêrgê welatîyan operasyon li navçeya Qilebanê ya Şîrnexê şermezar kirin. Di çalakîyên li 11 taxan pêkhatin polîsan mudaxele li çalakîyan kirin û 6 kes binçavkirin. Serê sibê jî polîsan li taxên Yenîmahalle, Gazî û Berçelanê bi ser gelek malan de girtin û 47 kes binçav kirin.

6 kesên duh û 47 kesên îro hatin binçavkirin li Midûriyeta Polîsan a Colemêrgê tên girtin.

Li Amedê pîrozbahî ya BDP ê....

BDP ê li Amedê serfirazîya xwe ya hilbijartina parlementerîya Tirkî pîroz kirin. Ji duh êvarde gelê Amedê derketin kolona. Gelê Amedê bi seyareyên xwe, bi korna (dengda) yên xwe, fişekên hewayî, bi kêf, bi def û zirne derketin kolona.

BDP ê 36 parlementer derxistin Parlamentoya Tirkîye. Tê gotin ku rêvebirên BDP ê dikin sibê civînekê li dar bixin û stratejîya xwe ya nû binin ziman. Her wiha tê gotin ku di vê stratejîya nûde gotina "Em Partiya Tirkîyêne" ê derkeve pêş.

Namzetê Parlemerterî yê Bîtîlîsê Bedrî Aydın hate kuştin

Namzetê DSP yê Bîtîlîsê Bedrî Aydın li Xîzan mirî hate dîtin.

Li gor Dozgerîya Xîzanê Bedrî Aydın bi çekê hatiye kuştin û ji bona otopsîyê li ser termê wî bikin termê wî rakirinin nexweşxaneyê Xîzanê ya Dewletê.

Partiyên kurd naçin Şamê

Partiyên Kurdistanê Sûrî biryar dan ku neçin Şamê. Wek tê zanîn serokê Sûrî Bişar Esad, partiyên Kurdistanê Sûrî ji bo hevdişînê wexwendibûn Şamê. Partiyên biryar da bû ku herin. Lê di vê dema zîz de gelek awayî rewşa çûyina partiyên siyasî hate gengeşe kirin û gelek kes hevdişîna wan li gel Esad di vê pêvajoya ku xwîn tê rijandin baş nedîtin.

Destpêkê 3 partiyên biryar dan ku neçin. Lê li gora agahdariyên gihane me ne tenê 3 partiyên kurd naçin Şamê. Partiyên kurdan bi hev re biryar dane ku wexwendîna serokê Sûrî qebûl nekin û neçin Şamê ji bo hevdişînan.

Bi Îmralî re hevdîtin pêk neyê, em ê bêjin berxwedan jiyan e

'Berxwedan jiyan e' "

Li Êlihê serkeftina hilbijartinên 12'ê Hezîranê her şev li taxekê tê pîrozkirin. Şevê din li taxa Yavuz Selîmê pîrozbahî hate lidarxistin. Bi hezaran kes tevî şahiyê bûn. Di şahiyê

Ji bo parlementerên serbixwe yên Bloka Ked, Demokrasî û Azadiyê yên Êlihê Bengî Yıldız û Ayla Akat Ata bi tevî bûna hezaran kesan şahiyek hate lidarxistin. Parlemertera serbixwe ya blokê Ayla Akat Ata bal kişand ser 15'ê Hezîranê û wiha got: "Divê AKP biçê riya çareseriyê. Riha çareseriyê jî Îmralî ye. Divê AKP demildest bi muhatabê pîrozbahî Kurd Îmraliyê re hevdişînê bike. Heke hevdişînê nekin em dê bêjin

de posterên Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan hatin vekirin û pankarta "Vîna azad, nasnameya azad, Xweseriya Demokratîk" hate daliqandin. Piştî Yıldız û Akat Ata tevî şahiyê bûn coşa girseyê du qat zêdetir bû. Di şahiyê de siloganên "Bijî serok Apo" û "Birêz Ocalan" hatin berz kirin. Di şahiyê de destpêkê Parlemerterê serbixwe yê Êlihê Bengî Yıldız axivî û diyar kir ku, gel bersiva AKP'ê da û wiha got: "Gelê Kurd xwedî li vîna xwe der-

ket. Em jî dibêjin em wê heta azadiyê xwe bi dest dest dixin wê têkoşîna xwe bidomînin. Em bang li hikûmeta AKP'ê ya digot 'Pîrozbahî Kurd tune' dikin. 15'ê Hezîranê hat an hûnê bi muhatab re hevdişînê bikin an jî hûn li hemberî xwe berxwedanê bibînin."

'BÎLA AKP BIÇE RIYA ÇARESERİYÊ Û RIYA ÇARESERİYÊ ÎMRALÎ YE'

Piştî re Parlemertera serbixwe ya Êlihê Ayla Akat Ata axivî û diyar kir ku, li gel hemû hîleyan û di hilbijartinê de ew serkeftin û wiha got: "Ez xwedî derketina gel a li deng û sindoqan pîroz dikim. We ya pêvîst kir niha dora me ye. Êdî AKP nikare bêje ez nûnerê kurdan im. Ji ber ku we AKP li paqij kir. Li cihê roj hiltê tu karê ampûlê tune. Bila AKP biçê rêya çareseriyê û riya çareseriyê jî Îmralî ye. Divê AKP demildest bi muhatabê pîrozbahî Kurd Îmraliyê re hevdişînê bike. Heke hevdişînê nekin em wê bêjin 'Berxwedan jiyan e' "

Dayikên Aştiyê: 'Em ê xwe li ber mala Serokwezîr bişewitînin'

Înîsiyatîfa Dayikên Aştiyê ya Amedê, axaftinên Erdogan ên li Amedê der barê BDP'ê û tevgera gelê kur de kirin, şermezar kir. Dayikan diyar

kirin ku zilma Erdogan bidome ew ê xwe li ber mala Erdogan bişewitînin.

Înîsiyatîfa Dayikên Aştiyê yên Amedê, der barê axaftinên Erdogan ên li Amedê der barê BDP'ê û tevgera gelê kurd kirin, li avahiya komeleyê civîna çape-

meniyê pêk anî. Li ser navê dayikên Nevriye Kaçan, axivî û diyar kir ku Serokwezîr Erdogan bi kîjan navî, bi kîjan rûyî, bi kîjan nas-

nameyê tê Amedê û wiha got: "Erdogan çima tê Amedê? Qey qet şerm nake? Em naxwazin bê Amedê. Ji ber ku ew qatîl e. Zarokên kurd li erdê tînin kaşkirin. Zarokên kurdan dikevin. Îşkenceyê li cenazeyên gerîla dikin. Guhan jê dikin û çavê wan

derdixin. Li gel van pêkanînan çima tê Amedê. Ma qey tew şerm nake? "

KAÇAN: YÊ DIKUJE TU YÎ

Kaçan, anî ziman ku yên zarokan dike û qetîl dike Erdogan e û wîah got: "Kurd ne terorîst in. Yê esil terorîst Erdogan e. Ji ber ku ew zarokan dike û qetîl dike. Em destê aştiyê direjî wî dikin jî lê ew destê aştiyê dirêjî me nake. Em nawazin bê tu bajarên kurdan. Bila hevsera Erdogan wî bibe nexweşxaneyê aqil. Ger ku zilma Erdogan bidome em ê xwe li ber mala Erdogan bişewitînin."

Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, destnîşan kir ku hîlbijartinên 12'ê hezîranê dê ji bo kurdan bê wateya erêkirin an jî redkirina Xweseriya Demokratîk. Ocalan bang li kurdan kir ku li hemberî lîstikan hişyar bin û li sindoqan xwedî derkevin. Ocalan, hişyariya "Heger heta 15'ê Sibatê daxuyaniyeke ku kurd jî dê tevî çareseriya demokratîk werin kirin neyê dayin, gavên berbiçav neyên avêtin, ezê derfeteke duyemîn nedim AKP'ê. Bila were zanîn ku bi tu awayî dê şensê duyemîn neyê dayin" kir.

Ocalan, destnîşan kir ku li hemberî wî hin angaştan tînin rojevê û wiha got: "Dibêjin qaşo em Zerduşti ne û li ser vî propagandayê dikin. Ez dixwazim bersiv bidim vî. Rexneyan li nimêjên îniyê yên sivil digirin. Ez ê van tiştan bibersivînim. Min di pirtûkên xwe de jî diyar kiribû, min gotibû ku, Zerduştiyê li ser gelan û olan bandor kiriye. Dema ku hê cenazeyê Hz. Muhammed li ortê ye, ihtilaf dest pê dike, ji hev qetîn dest pê dike. Di navbera Îslama alîgirê desthilatdarî û saltanatê û Îslama Medîneyê ya rastîn de, hin nakokî derdikevin. Dû re dema ku hê cenazeyê Hz. Muhammed li erdê ye, di navbera alîgirên saltanatê yên li ser feraseta Emewiyan e û misilmanên rastîn ên ku Hz. Alî pêşengtiya wê dikin, şer diqewimin. Di vê serdemê de feraseta emewiyan baş xwe vedişêre. Neviyên Hz. Muhammed ê ku gelekî ji wan hez dikir, Hz. Huseyin bi awayekî hovane qetil kirin."

ROLA MIZGEFTAN

Ocalan da zanîn ku ji wê rojê û vir ve di navbera Îslama serdest û Îslama rastîn de şer hene û wiha got: "Desthilatdariya îro jî dûmahîka Îslama desthilatdariyê ye. Îslama rastîn Îslama Medîneyê ye. Peymana Medîneyê, peymanê civakî ye ku hemû civak û civatên li Medîneyê dijiyan, li ser vî peymanê li hev kiribûn.

Îslama Medîneyê serdemeke wisa ye ku ev serdema pêşîn a ku kêşeyên civakî li mizgeftan tînin nîqaşkirine. Di Îslama Medîneyê de kêşeyên civakî li mizgeftê tînin nîqaşkirin, tê zikirkirin û çareser dibe. Peyva "zikir"ê jî ji vir tê û ev peyv tê wateya axaftinê. Zikira derveyî vî derew e, ne rast e, sextekarî ye. Kesên ku der barê min de ji ser Zerduştiyê, ji ser olê propagandayê dikin, tiştêkî ji olê fêm nakin."

ESASÊ ÎSLAMÊ ÎMAN E

Ocalan got ku di olê de, di Îslamê de ya esas îman e û wiha pê de çû: "Îbadet piştî îmanê tê. Îman tunebe, tu qedr û qîmeta îbadetê jî tune. Ev desthilatdarî, yên ku vî propagandayê dikin,

xwediyên feraseteke sexte ya olê ne, feraseta wan, feraseta Îslama serdestiyê ye. Kesên ku der barê me de vî propagandayê dikin, berhema projeya Nîfşê Kesk a ku di salên 1970'yî de Emrîkayê aniye rojevê, ne. Îslama radîkal -wekî El-Kaîdeyê- projeya ku Emrîkayê ye."

EL KAÎDE XAPANDIN

Ocalan destnîşan kir ku El-Kaîde jî xapandine û wiha got: "Kuştina serokê El-Kaîdeyê, yan jî wekî ku hatiye kuştin nîşandayîn, nedîtina cenaze, ev hemû parçeyên lîstika xapandinê ne. Wekî ku min got berhema projeya Nîfşê Kesk e. Ne diyar e bê ka Ladîn hatiye kuştin an na. Îslama radîkal, Îslama nerm, her du jî berhema Emrîkayê ne. Desthilatdariya îro jî berhema feraseta Îslama nerm a ku Emrîkayê piştî salên 1980'yî li ser Tirkiyeyê ferz kiriye, ye. Bi derbeya 12'ê Îlonê ji Tirkiyeyê gotin ku 'Îslama nijadperest bike şûna netewperweriya laik'. Îslama nerm wekî proje li ser Tirkiyeyê hat ferz kirin. Feraseta Îslamê ya vî desthilatdariyê, feraseta Îslama ku kapîtalîzm û Emrîkayê hilberandiye, ye."

TENÊ REDKIRINA ÎSLAMÊ HEYE

Ocalan da zanîn ku di feraseta Îslama piştî 12'ê Îlonê de hin hêman û komên ku dijî DYE hebûn û wiha dom kir: "Ji ber vî jî Refah, Saadet tesfiye kirin, ji nava wê jî desthilatdariya îro rakirin. Desthilatdariya îro ligel kapîtalîzma DYE'yê di ahengekê de ne. Îslama îktîdarê, feraseta Îslama saltanatê dinimîne. Dîn û îmanê wan tune, tu tîkiliya wan bi dîn û îman tune. Feraseta olê ya vana feraseteke bi rûpoş a olê ye, tenê şekil heye, isûlî ye, di esasê xwe de îman tune. Ji ber ku di esasê xwe de îman tune, ji ber ku ola rastîn nanimîne, înkâr û reda kakilê Îslamê ye. Bi îmanê re eleqeya wan tune, îbadeta wan jî sexte ye. Ji ber şîroveyan min ên li ser Îslamê desthilatdariya AKP'ê gelekî tengezar dibe. Ji ber ku ez feraseta wan sexte ya olê, feraseta wan a Îslama desthilatdariyê derdixim holê, pir ji min hers dibin. Ez ji ber ku rûpoşên wan ji ser rûyê wan didim alî li hemberî min hol dibin û li dijî min propagandayê dikin. Ji ber vî jî ji her derê bi plan êrîştî min dikin."

ÎSLAMA RASTÎN BIPARÊZIN

Ocalan xwest ku gelê kurd feraseta

vana ya olê baş fêm bike û wiha got: "Divê guhê wan bilive û bi van fen û fûtan nexapin. Tu eleqeya vana ya bi olê tune. Tiştê ku ez ji gelê xwe re dibêjim ev e: Divê dûrî Îslaman desthilatdariyê, Îslama saltanatê bin û Îslama rastîn bijîn û di ruhê xwe de hîs bikin. Ji xeynî vana, divê paxav bi feraseta Îslama sexte nekin. Li gorî naveroka Îslamê divê li her derê mizgeftên xwe, îbadetxaneyên xwe li taxan ava bikin. Divê mizgeft û cimaetên xwe li gorî naveroka Îslamê saz bikin, bijîn û bi rê bixin. Heke tavilê nikarin vî bikin, dikarin li qadên servekirî jî nimêjên xwe bikin, dûre van qadan li gorî derfetên xwe bikin îbadetxane û mizgeft. Ev tişt divê ne demdemî bin, tenê ji van çaxan nefikirin. Divê ji bo dahatûyê û bi awayekî domdar bifikirin, li gorî wê bi rê bixin."

Ocalan: Hilbijartin referandûma

MÎNAKA MEDÎNEYÊ

Ocalan diyar kir ku gel dikare di mizgeftên xwe de, wekî mînak di nimêjên îne de vî tiştî bikin. Ocalan wiha berdewam kir: "Piştî ku nimêj hat kirin, saetekî du saetan kêşeyên xwe, kêşeyên xwe yên rêxistinê, kêşeyên xwe yên civakî, siyasî û aborî nîqaş bikin û riyeke çareseriyê jê re bibînin. Wekî nimêjên îne yên Medîneyê ku gel piştî nimêjê ji bo çareserkirina kêşeyên xwe hewl didan. Ji xwe kakil û armanca wan meknan jî ev e. Li dijî feraseta neteweperest-mîlîtarîzmê û muhafazakar-nîjadperest; feraset û kevneşopiya demokratîk!"

3 FERASETÊN TIRKIYÊYÊ

Ocalan diyar kir ku heta îro li Tirkiyeyê di warê pîrsgirêkên civakî de sê feraset hene û wiha rêz kirin: "A yekemîn, kevneşopî û feraseta nijadperest-neteweperest e. Îro nûnertiya vî yekê MHP û CHP dikin. Her çiqas di navbera MHP'ê û CHP'ê de hin cudahî hebin jî, di rastiye de heman feraset, nûnertiya heman ferasetê dike. Nijadperestî ji Îtîhad û Terakiyê tê, neteweperestî ji jî Kemalîzmê, ji feraseta 1920'an tê. Ji 1925'an heta 1950'yan dewlet xwedî feraseta nijadperest-neteweperest bûye. Ev rewş heta roja me berdewam dike. Ev feraset, ji Emrîkayê piştgirî girtiye. Tê zanîn di bin kontrola DYA'yê de ye. Turkeş û hevalên wî li Emrîkayê dibin Floridayê û li wir perwerdehî dibînin. Feraseta kapîtalîst e, ya bûrjûwayê ye."

CIHÊ AKP'Ê YÊ DI VÊ FERASETÊ DE

Ocalan got ku tîkiliya wê bi gel re nîn e, ferasetek ji derveyî gel e û wiha berdewam kir: "Taybetmendiyek wê jî ew e ku hegemonîk e. Îro nûnertiya xwe di CHP'ê û MHP'ê de dibîne. Feraseta duyemîn, feraseta mîlîtarîst a muhafizekar e. Îro nûnertiya xwe di AKP'ê de dibîne. Ev feraset, feraseta bi evrebûna olperestî û mîlîtarîzmê ye. Ji 1950'yan heta roja me tê. Lê di salên dawî de bi AKP'ê re bûye desthilatdar. Di dema Ozal de jî ev feraset hinek hebû. Taybetiya herî mezin a vî ferasetê ew e ku; bi kapîtalîzma cîhanê û kapîtalîzma finansê re tam di nava ahengiyê de ye. Di feraseta neteweperest-mîlîtarîst de hindik be jî aliyên dijberî kapîtalîzma Emrîkayê hene. Lê feraseta

muhafizekar-mîlîtarîst, bi kapîtalîzma gerdûnî re tam di nav ahengiyê de ye."

RASTIYA BÛYERÊN KASETÊ

Ocalan destnîşan kir ku tu eleqeya xwe bi gel re nîn e û wiha got: "Bi pîrsgirêkên bingeheî ên gel re, bi pîrsgirêkên kedkar û karkeran re eleqedar nîn e. Bi temamî hegemonîk e. Ji aliyê kapîtalîzma cîhanê ve piştgiriyê dibîne. Pergala kapîtalîst a navneteweyî li cihê feraseta kevin a neteweperest-mîlîtarîst, feraseta muhafizekar a mîlîtarîst, yanî piştgiriyê dide AKP'ya îroyîn. Îro bûyerên kasetan ên di MHP'ê de tînin jiyîn bi vî yekê ve girêdayî ne. Li cihê mîlîtarîzma MHP'ê, li cihê feraseta neteweperest-mîlîtarîst, feraseta AKP'ê bi cih kiriye. Rastiya bûyerên kasetê ev e."

ZAMAN GLADYOYEK NÛ YE

Ocalan got ku feraseta duyemîn,

feraseta mîlîtarîs û muhafizekar, awayê xwe yê hegemonîk bi zêdehî ava kiriye û wiha berdewam kir: "Bi vî ve girêdayî rojnameya Huriyetê bingeha weşana vî feraseta berê ya neteweperest û mîlîtarîst bû. Dezgeha weşanê ya feraseta duyemîn jî rojnameya Zamanê ye. Cihê rojnameya Huriyetê îro rojnameya Zamanê girtiye. Rojnameyên wek Sabah, Yenî Şafak, Zaman, Akît û Starê yên çapemeniya alîgir, hewl didin ku vî feraseta duyemîn empozeyê civakê bikin. Tevî ku niha rojnameya Zamanê nayê xwendin jî, xwedî tîraja herî bilind e. Ev jî Gladîoyek nû ye."

MUSÎAD Û TUSKON

Ocalan diyar kir ku rêxistinbûyîna vî feraseta duyemîn jî, MUSÎAD û TUSKON in. Ocalan wiha got: "TUSÎAD jî zêdetir rêxistinbûyîna aborî ya derdorên mîlîtarîst û neteweperest e. Ev her du feraset jî, di feraseta mîlîtarîst-neteweperest û feraseta muhafizekar a mîlîtarîst e hegemonîk in, bi pîrsgirêkên gel re tîkildar nabin, girêdayî gel nînin. Bi pîrsgirêkên rastîn ên wek xizanî û hwd. re tîkildar nabin, heta bi zanîn bîkariyê zêdetir dikin."

TÊGIHÎŞTINA 3'YEMÎN Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan têgihîştina sêyemîn jî mîna têgihîştina ku tevgera kurd nûneriya wê dike, bilêv kir û wiha nirxand: "Têgihîştina sêyemîn, a me ye. Ev jî, têgihîştina demokratîk û kevneşopiya demokratîk e. Li hemberî du têgihîştinên jor, ev rêya sêyemîn e û li hemberî herduyan din ez vî pêşniyar dikim. Têgihîştina civakî ya demokratîk e ku ji 1920'an ji dema Mustafa Suphiyan dest pê dike ye. Ev têgihîştineke ekolojîk, li ser bingeheî azadiya jinê û civaka demokratîk e. Di bin sîwana xwe de Mustafa Suphiyan ên di sala 1920'an de Mustafa Suphiyan, hatin tasfiye kirin; kurdên tînin înkâr kirin; dîsa Îslamîstên dilsoz ên di sala 1920'an de hatin tasfiyekirin, bi kurtasi hemû derdorên bindest û yên derveyî komarê hatine hiştin himbêz dike."

ÇAVKANIYA VÊ TÊGIHÎŞTINÊ

Ocalan anî ziman ku ev têgihîştin bi tevahî xwe dispêre bingeheî demokratîk, kedkaran, gel û derdorên di bin zextê de. Ocalan diyar kir ku tiştê ew dixwazin bikin, vî têgihîştinê jî mîna herdu têgihîştinên din, bihêlin li Meclîsê were temsîl kirin. Ocalan destnîşan kir ku bi derxistina pêş a vî rêya sêyemîn û berzki-

na rêxistinbûyîna wê derxin asteke bilind û bihêlin were temsîlîkirin. 3 BIJARKÊN LI PÊŞIYA ME Ocalan li ser girîngiya pêvajoya piştî hilbijartinê jî rawestiya û derbarê 15'ê Hezîranê de ev agahî dan: "Dibe ku heta wê demê, mîna cara dawî hevdfîneke bi min re pêk were. Piştî 15'ê hezîranê, li pêşiya me 3 bijark hene. Bijarka Yekemîn: Rewşa yekalî ya ku rewşeke gelekî kaotîk nîşan dide û heta niha didome ye. Rewşa agirbestê ya yekalî ku zêde ne zelal e, rewşeke ku hîn bêhtir bi rengê kaotîk didome ye. Ez qala rewşa ku ev çend salên dawî didome dikim. Piştî 15'ê hezîranê jî dibe ku ev rewş bidome. Lê di rewşeke wisa de, dê êrîş û hewldanên AKP'ê yên ji bo ji holê rakirina kurdan bidome. Bijarka Duemîn: Ev jî bijarka Qendîlê ye. Derxistina asta navîn a şer a ji aliyê

destê min were, ezê bikim. Ez ji çareseriyê ku di vê rewşê de bipêş bikeve re, dibêjim çareseriyê makeqanûnî. Heger ev çareseriyê makeqanûnî ya demokratîk bipêş bikeve, li Tirkîyeyê dê gavên girîng ên demokratîk bên avêtin. Bi vê çareseriyê ve girêdayî, dê PKK jî were bêçekkîrin. Ez alîgirê çareseriyê demokratîk im, alîgirê çareseriyê makeqanûna demokratîk im. Di rewşa ku dewlet vê yekê qebûl bike û derfetê biafirîne de ezê muzakereyan aşkera pêk bînim, her tişt dê zelal be. Lê ji bo vê yekê divê AKP'ê jî çareseriyê bixwaze. Diyar e ku dewlet dê ji bo çareseriyê tercîha xwe bikar bîne. Lê heger AKP bêje 'ezê her tiştî yekalî bikim' ezê bi tu awayî qebûl nekim û vekişim. Wê demê bijarkên yekemîn û

amade bikim, ezê formula xwe pêk bînim, ezê li gor xwe tevbigirim", ev dê bibe îlana şer. Divê were zanîn ka li hember îlana şer bersiveke çawa divê were dayîn." KES NIKARE GEL ASTENG BIKE Ocalan destnîşan kir ku di rewşeke îlana şer de, ew jî di nav de ne Qandîl ne jî BDP tu kes nikare pêşiya gel bigire û hewldana astengkirina gel jî, dê bibe helwesteke ketî. Ocalan wiha pê de çû: "Heger ez jî di rewşeke wisa de li pêşiya daxwaz û nerazîbûnên gel ên demokratîk bibim asteng, divê rexneyên tund li min werin kirin. Dubare dikim, ez alîgirê çareseriyê demokratîk im. Heger rêya çareseriyê demokratîk neyê vekirin, bi tu awayî ezê derfetê nedim AKP'ê. Heger derfet ji çareseriyê re neyê naskirin û AKP formula xwe ferz bike,

qirêj bike meriyetê. Di nava PKK'ê de jî kesên weke Çûrûkkaya xwestin vê polîtîkayê pêk bînin. Ji bo di vê sêgoşeyê de PKK'ê bi dest bixin, hemû cûrên tasfiyekirinê pêk anîn. Di salên 1980'yî vana dixwestin PKK'ê li herêmê bixin destê xwe. Dilsoziya wan jî sexte bû. Li wê herêmê, dewletê jî, pêkhateyên bi rêbaza JÎTEM-Gladyo jî, xistin meriyetê." Ocalan anî ziman ku li hemberî vê yekê gerîlayek leheng serî rakiriyê û wiha got: "Lê li hemberî vê yekê, lehengek me, milîtanek me ku ji herêma Çewlikê bû, li Moskowê agir berda bedena xwe. Gelek kesên mîna wî hene. Di wê demê de li Moskowê li ba me bû. Navê wî Ahmet Yıldırım bû, me ji wî re digot Tayhan. Li hemberî rewşa min û rewşa gelê kurd, bi werêktîyek mezin agir berda bedena xwe. Kesên wiha, kesayetên dîrokî ne. Divê herî kêr weke Mistefa Malkoç, xwedî li wî jî derbikevin. Divê li Çewlikê were bibîranîn û xwedî lê derbikevin. Polîtîkayên ku dewlet dixwaze li Çewlikê pêş bixe, pir kûr in. Hema bêje encama polîtîkaya ji sala 1925 û heta niha tê meşandin e. Bi taybetî xwestin li Çewlikê cûdakariyên Zaza-Kurmanc bipêş bixin. Lê ev cûdakariyek çêker e. Divê gel vê rastiye bibîne û şiyar be, divê li ser esasê yekitiya demokratîk, yekitiya xwe ava bikin."

ERÊKIRINA XWESERIYA DEMOKRATÎK E

Ocalan destnîşan kir ku ji bo hilbijartinan tenê 10 roj mane û ev hişyarî kirin: Divê di van 10 rojên dawiyê de bi giyanek mezin ê seferbertiyê bixebitin. Wê ev hilbijartin bibin, hilbijartina erêkirina 'Xweseriya Demokratîk'. Ger ku serkeftinek xurt were bidestxistin, ev yek tê wateya erêkirina Xweseriya Demokratîk. Wê di vê rewşê de gel tercîha xwe ya rast bike. Ger hilbijartina encamên baş bi xwe re bîne, dê xweseriya demokratîk jî were erêkirin û dê bikeve meriyetê. Lê ger encamên hilbijartinê xirab bin, ev tê wateya gotina 'na' ya ji bo Xweseriya Demokratîk."

10 ROJ MA RIHÊ

SEFERBERIYÊ PÊWÎST E

Ocalan got "Divê gelê me vê yekê wiha fêm bike û di nava van 10 rojan de bi giyanê seferbertiyê xwe amade bike" û ev hişyarî jî kirin: "Dê AKP ji bo guhertina sindoqan tiştê ji destê wê tê, bike. Wê hemû tedbîrên ewlekariyê û hemû zextan pêk bîne. Divê gelê me bi vê fikarê biçê ser sindoqan û dengên xwe bi kar bîne, divê çavdêrê bidin ser sindoqan û şiyar bin."

PARTIYA SÎWAN

Ocalan, ji Partiya Sosyalîst a Bîndestan (ESP) re jî silav şand û wiha got: "Ez ê piştî hilbijartinê derdbarê avakirina partiya sîwan de daxuyanî bidim. Divê dewlet jî vê rîya demokratîk a çepgiran negire, herî kêr, ji bo tekoşîn li ser zemîna demokratîk bidome, divê astengiyan dernexe. Mirov dikare piştî hilbijartinan derbarê vê mijarê de xebat bimeşîne. Lê dema van xebatan dimeşînin, divê hemû sazî û rêxistin di nav de cih bigirin, biçûk, mezin ferq nake. Bi vê mebestê ez silavên xwe ji namzet û xebatkarên Şîrnex, Hezex, Sêrt, Çewlik, Îzmît û Îzmîrê, her wiha hemû gelê me re dişînim."

rojaciwan.com

xweseriya demokratîke

Qendîlê ve ye. Yanî ji aliyê Qendîl, PKK û KCK'ê ve nixandina rewşê û derxistina asta navîn a şer e. Berê têgîneke wisa bikar dianîn. Hêzeke wan a wisa heye gelo, dikarin şer derxin asta navîn, amadekariya wan a di vî warî de heye, ez nizanim. Ev şerê di asta navîn de, parastina pasîf-aktîf û hwd. di rewşeke wisa de dibin têgînên vala û bêwate. Di rewşeke wisa de dewlet dê Qendîlê li ber çav bigire an na, ez nizanim. Li hember rewşeke wisa dewlet jî dê amadekariya xwe bike û metodên xwe bikar bîne. Bijarka sêyemîn: Rêbaza sêyemîn jî, meydariya min e. Ya yekemîn meydarî û helwesta dewletê ye. Ya duyemîn meydarî û helwesta Qendîlê ye. Ya sêyemîn jî meydariya çareseriyê demokratîk ya ku ez derdixîm pêş e. Lê belê ji bo ez bikaribim vê bijarkê bixim jiyane, hin merc pêwîst in. Ne mîna şert didim pêş, lê belê ji bo pratîzekirina bijarka sêyemîn hin 3-4 şert û merc hene ku werin bicîhanîn."

ÇARESERÎ PÊK NEYÊ...

Ocalan careke din destnîşan kir ku nikare li Îmraliyê rêbertiya pratîkî bike û wiha dom kir: "Ji ber ku girtî me. Her wiha ne mumkun e ku ez karibim van şert û mercên niha bidomînim. Heger dewlet meydariya min a mîna bijarka sêyemîn binav dikim li ber çavan bigire, wê demê ji bo pêşketina çareseriyê demokratîk ezê bikevim dewrê û tiştê ji

duemîn dê bikevin rewreyê, yanî herkes dê bijarka xwe têxe dewreyê." ŞANSÊ DUYEMÎN NADIM AKP'Ê Ocalan têkildarî hewldanên xwe yên demên borî û di neçareserîkirina pirs-girêkê de li ser rola AKP'ê jî axivî. Ocalan destnîşan kir ku ewê cara duyemîn şens nede AKP'ê û wiha got: "Hê di sala 2005'an de minê ev rewş bidawî bikira û ezê ji dewreyê derketa. PKK jî xwedî meydariya dawîlêanîna pêvajoyê û serîlêdana rêbazên tund li dijî AKP'ê bû. Lê ji bo AKP nû hatibû desthilatdariyê, me xwest derfetê bidinê. Tevî biryara pêgava 1'ê Hezîrana 2004'an jî, min berfirehbûna şer asteng kir. Ji ber duyemîn, sêyemîn sala desthilatdariya AKP'ê bû, bang hatin kirin ku hinek dem û derfet ji bo wê bên dayîn. Min jî derfetek da ku çareseriyê demokratîk bipêş bikeve. Lê diyar bû ku ji wê demê heta niha li pey mijûlkirinê ne."

DÊ BIBE ÎLANA ŞER

Ocalan, anî ziman ku sedema vê yekê jî, sebra wî ya ji ber çareseriyê demokratîk e û wiha got: "Heger heta 15'ê Sibatê daxuyaniyeke ku kurd jî dê tevî çareseriyê demokratîk werin kirin neyê dayin, gavên berbiçav neyên avêtin, ezê derfeteke duyemîn nedim AKP'ê. Bila were zanîn ku bi tu awayî dê şensê duyemîn neyê dayîn! Heger AKP bêje, "na ezê makeqanûnê yekalî

dê bi girtin û binçavkirinê ji niha qat bi qat zêdetir girtin û binçavkirin werin rojevê. Pêvajoyê gelekî bi êş destpê bike. Dewlet jî di nav de herkes dê zirareke mezin ji vê yekê bibîne." BANGA LI SAZIYÊN SIVÎL Ocalan destnîşan kir ku di rewşa astengkirina çareseriyê demokratîk de, dewlet û Qendîl bi her alî dê metoda xwe ferz bike û werin dijberî hev. Ocalan diyar kir ku di rewşeke wisa de yên di navberê de bimînin jî hene û ev bang li rêxistinên sivîl kir: "Hin rêxistinên sivîl ên li Amedê ku dibêjin di navbera aliyan de mane, dikarin di Kongreya Civaka Demokratîk de cih bigirin. KCD dikare siwaniyê ji rêxistinên cûda re bike. Hin rêxistin bangên 'em béalî ne, em alî nagirin' dikin. Rêxistinên mîna Mazlum-der, Mustazaf-der dikarin di nava KCD'ê de cih bigirin. Dikarin bi her du aliyan re jî hevdfînan pêk bînin û sûdê bidin hewldanên çareseriyê." DÊ HERKES WENDA BIKE Ocalan diyar kir ku heger çareserî pêk neyê, dê şerekî mezin were rojevê û ji vî şerî herkes dê wenda bike. Ocalan derbarê rol û mîsyona BDP'ê ya di rewşeke wisa de jî ev nixandî kir: "Di rewşeke wisa de, tiştê ku BDP bike tune ye. Yanî dê karibe gelekî bi sînor tiştan bike. Tevî vê yekê jî dikarin xebatên xwe bidomînin. Divê were zanîn ku rewşa pêşketina çareseriyê demokratîk jî, rewşa şer jî, yanî her dû rewş jî dê ji bo kurdan derfetên mezin ava bike. Divê ji bo van herdu rewşan jî, amadekarî were kirin. Herî zêde cerdevan ji vî şerî bibandor bûne. Ger şer û pevçûn zêdetir bibin ên ku herî zêde zêderê bibînin dîsa ew in, ên ku didin pêş jî dîsa ew in. Şer li ser piştê wan tê meşandin. Hevdfîtinê bi wan re dikarin berdewam bikin û bang li wan bên kirin."

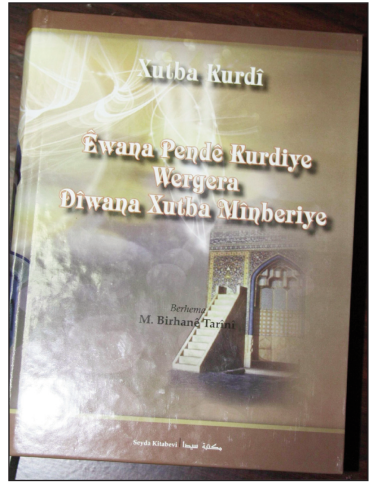
GIRÎNGIYA ÇEWLIKÊ

Ocalan anî ziman ku dixwaze derbarê Çewlikê de hin tiştan bêje û wiha got: "Di mijara Çewlikê de beriya niha jî kêmasî hatibûn kirin. Dewlet li ser vê xetê lîstokek mezin leyîst. Xwest polîtîkaya xwe ya dispêre herêmî û zaravayan, bixê meriyetê û beşek ji vana bi ser ket. Li sêgoşeya Çewlik-Mûş-Amedê gelek bûyerên qirêj qewimîn, dewletê xwest li vir polîtîkaya xwe ya

Kürtçe hutbe kitabı çıktı

İlk kez Kürtçe Hutbe kitabını kaleme alan M. Birhanê Tarîni, kitabın içeriğinde İslam'a göre Kürtçe Hutbe'nin nasıl olması gerektiğine dair bilgiler veriyor ve dini nasihatlerde bulunuyor.

2004 yılından bu yana Diyarbakır'ın Silvan İlçesi ile köylerinde fahri imamlık yapan M. Birhanê Tarîni, ilk Kürtçe hutbeyi yazdı. Seyda Kitapevi Yayınlarından "Ewana Pende Kurdiye Wergera Diwana Xutba Minberiyê" adıyla çıkan ve Latin ve Arap alfabesiyle yazılan Kürtçe hutbe, Hamdu Salavat ile başlıyor. Ayetlerle başlayan hutbede nasihatlere yer veriliyor. Kürtçe hutbeyi yazma amacını anlatan Tarîni, "Her ülke, şehir ve bölgede hutbe halkın dilinde okunur. Türkler Türkçe, Araplar Arapça ve Farslar Farsça hutbe okuyor. Ama bugüne kadar hiçbir Kürt seydamız ya da imamımız bu çalışmaya el atmadı. Bende imamlarımızın hutbe verdiği her alanda halkımıza kendi anadilleri ile hutbe vermeleri için Kürtçeyi hazırladım" dedi. Arapça yazılan hutbeyi kaynak olarak aldığını söyleyen Tarîni, "Divan ve hutbe minberidir. Arapların içinde İbri Nebate'den geliyor. Arapların 800-900 yıl önce yaşamış bir alimleridir. İçeriğinde İslam'a göre 'Kürtçe hutbe nasıl olmalıdır' anlatılıyor. Kitabın içeriği dini nasihatler içeriyor. Hutbe haftalık olarak hazırlanmış. Yılda kaç tane hafta varsa ona göre ayarlanmış. Hamdu Salavat ile başlıyor. Allah ve peygamberler ayetlerle anlatılıyor. Ayetlerden sonra nasihat ve seslenmeler var. Ey insanlar, ey aziz ve onurlu dinleyiciler ile başlıyor. Ve hutbe bu şekilde devam ediyor" diye konuştu.

Kitabı Arap ve Latin alfabesiyle yazdığını belirten Tarîni, "Bütün Kürtler rahat okuyup anlayabilsin diye böyle bir yöntemi kullandım" dedi. Bir buçuk yıl önce bu projeyi gerçekleştirmeyi düşündüğünü ve 2010 yılında hutbeyi yazmaya başladığını söyleyen Tarîni, hutbeyi bir buçuk ayda bitirdiğini aktardı. Kitabın 10 gün önce Seyda Kitapevi Yayınlarından piyasa çıktığını kaydeden Tarîni, "Sivil Cuma Namazı" ile imamları hedef alan Başbakan Erdoğan'a gereken cevabın verildiğini söyledi. "Başbakan Erdoğan'ın kendisi de söylediği şeylerin dinde yeri olmadığını biliyor. Kürt ve Türk halkının çoğunlukla bağlı olduğu Hanefi ve Şafii mezhebine göre hutbe sadece camilerde değil, sokak, çöl vb. herhangi bir yerde koşullar uygunsa bir imam öncülüğünde okunabilir" diyen Tarîni, "Bu şerait kitaplarında böyledir. Kendisi de biliyor ki Kürtler dinine çok bağlı bir halktır. Onlarca medrese, cami ve büyük din alimleri vardır. Bunu bildiği için Kürtlerin oyunu nasıl alacağını hesabını yaparak bir siyaset izliyor. En büyük hesabı Kürtleri kandırarak onların oylarını almaktır" şeklinde ifade etti.

Kürtlerin Başbakan Erdoğan'ın kirlî siyasetini ve tehditlerini artık çok iyi bildiğini ve anladığını söyleyen Tarîni, Kürtlerin her anlamda büyük bir uyanışı gerçekleştirdiğini belirtti. Tarîni, "Kuşkusuz ki bütün Müslümanlar kardeşler ve kardeşler arasında barış ve birlik vardır. Müslümanım diyen bir insanın fitneyle, kanla, düzenbazlıkla işi olmamalıdır. Bu dinimizin en temel ilkelerindendir. Madem kendimize Müslümanız diyorsak o zaman bu ilkeyi en başta çevremizden başlayarak bütün toplumda yaşatmamız gerekir. Erdoğan'ın kendisi de mitinglerinde Kuran-ı Kerim'den ayetler okuyor. Yani kendisinin de Kuran-ı Kerim'den haberi var. Ama Erdoğan Kuran-ı Kerim'de işine gelen ayetleri kullanıp geri kalan ayetleri boş vererek riyakar davranmaktadır" şeklinde konuştu.

Medrese kültürünün devletle resmi bir bağının olmadığını altını çizen Tarîni, medreselerde yetişen feğilerin köylerde gönüllü imamlık yaptığını söyledi. Kendisinin medresede din eğitimi aldığını aktaran Tarîni, "Zaten yaşı 40 ve 50'nin üzerinde olan imamlar medrese kültüründen yetişmişlerdir. Ve hutbelerini Kürtçe okumaktadırlar. Geçmişten beri bu böyledir. Cumhuriyetin kuruluşuyla Kürdistan'da Türkçe hutbeler devletin imamları vasıtasıyla okutulmaya başlanmıştır. Ancak cemaatin sadece yüzde onu bu hutbeyi anlamaktadırlar" dedi.

M. Birhanê Tarîni kimdir?

Mardin Mazıdağı doğumlu Tarîni, 2004 yılında medreseden mezun olduktan sonra fahri imamlık yapmaya başladı. 2004 yılından bu yana da Diyarbakır Silvan İlçesi ile köylerinde fahri imamlık yapmaya çalışan Tarîni, 2 yıldır da Silvan'ın Garisiya Şexan Köyü'nde (Duru) imamlık yapıyor. Tarîni'nin ayrıca "Kürt Medreseleri" isimli kitabı da bulunuyor.

Hatip Dicle'ye 2 yıl hapis cezası

Hatip Dicle'ye 2 yıl hapis cezası

Ağır Ceza Mahkemesi, "KCK" davasında tutuklu bulunan bağımsız milletvekili Hatip Dicle'ye "örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla 2 yıl hapis cezası verdi.

"KCK" davasında halen tutuklu bulunan Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu bağımsız milletvekili Hatip Dicle hakkında Ağrı'nın Diyadin İlçesi'nde yaptığı bir konuşmada "örgüt propagandası" yaptığı iddiasıyla açılan davanın duruşması-

na Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Talimatla ifadesi alınan Dicle, "Yaptığım konuşma objektif olarak değerlendirildiğinde Kürt sorununun barışçıl çözümüne hizmet eden bir niteliğe sahipti. Eleştirdiğimiz kuşkusuz ki, bu politika ve o gün devletin uyguladığı politika değildir. Kürt siyasetçilerine yönelik tutuklama furysası son derece yanlış. Her kesim özgürce siyaset yapmalıdır" dedi.

Mahkeme heyeti, Dicle'ye "örgüt propagandasını yapmak" suçunu düzenleyen "Terörle Mücadele Yasası'nın 7/2. maddesi uyarınca 2 yıl hapis cezası verdi. Mahkeme Dicle hakkında verilen 2 yıllık hapis cezasının hükmün açıklanmasının geri bırakılmaması ve veya ertelenmesine yer olmadığı yönünde karar verdi.

Hatip Dicle, 23 Mart 2009 tarihinde yapılan ve DTP Diyadin İlçe

Örgütü tarafından düzenlenen Newroz kutlamasında yaptığı konuşmada, polis kamerasının yaptığı konuşma tespiti üzerine, "Newroz iki açıdan 2 bin 600 yıldır Kürt halkı tarafından hep yaşatıldı. Bunlardan biri zalim Dehak'ın yıkıldığını müjdelemek amacıyla Kürdistan dağlarında yakılan özgürlük ateşi ki Kürtler o tarihten itibaren Newroz ateşine kutsal bir önem affettiler. Onu hep yaşattılar. Bedeller ödendi, şehitler verildi. Kürdistan'ın dağlarında ovalarında, meydanlarında alanlarında bugün görüldüğü gibi partimizin bayrağında hareketimizin renklerinde yaşatılıyor ve hep yaşatılacak. Diyadin'de biliyorsunuz şehitleri çok olan bir kenttir. O şehitlerin ruhunu şad ederek Diyadin'i bu serhatta bu özgürlük meşalesinde yükseltmemiz gerekiyor. Kürt ve Türk gençlerinin asker olarak ölmelerine izin verilmemeli" dedi.

ANF

KJB: Kürt halkı ilgili tüm kesimlere gerekli mesajı vermiştir

Kürt kadın hareketi KJB, Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu'nun seçim başarısını kutlayarak, "12 Haziran genel seçimlerinde Kürt halkı ilgili tüm kesimlere gerekli mesajı vermiştir" dedi.

KJB Koordinasyonu yaptığı yazılı açıklamada, "Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de gerçekleşen genel seçimler Kürt halkı ve Türkiye demokrasi güçleri açısından başarılı sonuçlar açığa çıkarmıştır. Büyük emek ve çabalar temelinde ortaya çıkan bu sonuçları başta kadınlar olmak üzere, halkımıza ve demokrasi bloğuna kutlu olsun. Seçim sonuçlarının Kürt sorunun demokratik çözümüne vesile olmasını diliyoruz" dedi.

AKP'YE GEREKLİ CEVAP VERİLDİ

Açıklamada devamla şunlar ifade edildi: "Seçim Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğunun 36 milletvekilini çıkarması ve geçen döneme göre yaklaşık iki kat artırması tarihi bir başarıdır. Kürt halkı ve Türkiye demokrasi güçleri bu tarihi tutumla muhafazakâr milliyetçi anlayışın bugünkü temsilcisi olan AKP'ye gerekli cevabı vermiştir. Türk Başbakanı Erdoğan'ın seçimlerde Kürt halkının önderliği başta olmak üzere değerlerine karşı geliştirdiği faşizan saldırı politikalarına karşı halkımız ve kadınlar tavrını net ortaya koymuştur. Kürt halkının tavrı ve kararı bu anlamda Kürt halkına ve değerlerine karşı planlanan ve öngörülen tüm tasfiye konseptlerine karşı bir tutumu da içermektedir. Kürt sorunun demokratik çözümü dışındaki tüm politikalar karşısında gerektiği ölçüde, biçimde direniş ve mücadele içinde olacağını ilan etmiştir.

Kürt halkı bu seçimlerde milliyetçi-

ulusalcı gelenek ve anlayışın temsilcileri olan CHP ve MHP'ye de gerekli mesajı vermiştir. Bu iki partinin Kürt coğrafyasında içine düştükleri durum Kürt halkına karşı inkâr ve imha tutumundaki ısrarlarına karşı bir duruştur. Bu anlamda 12 Haziran genel seçimlerinde Kürt halkı ilgili tüm kesimlere gerekli mesajı vermiştir.

BLOK ALTERNATİF OLDUĞUNU ORTAYA KOYDU

Seçimler çözümün adresi olarak Emek, Demokrasi ve özgürlük bloğu öncülüğünde gelişen demokratik anlayış ve demokratik geleneğini göstermiştir. Bu anlamda 12 Haziran seçimlerinde Kürt halkı ve demokrasi isteyen tüm kesimler açısından Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu onay bulmuştur. Türkiye ve Kürdistan'da halkların alternatifsiz olmadığı ve Kürt özgürlük hareketi öncülüğünde gelişen blok alternatif olduğunu ortaya koymuş ve sonuç başarılı olmuştur.

Bu anlamda; Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu halkların çözüm adresi olarak gerekli onayı almış; Kürt halkı iradi duruşuyla demokratik özekliği onaylamış ve inşası için gerekli tavrı sergilemiş; Kürt ulusal birliğinin demokratik temelde geliştirilmesi için

tüm Kürdistanî güçlere sorumluluk yüklemiş ve bu temelde vakit geçirilmeden demokratik ulusal birliğin öncelikli olarak gerçekleştirilmesi mesajını vermiştir.

Aynı zamanda 12 Haziran seçimlerinin diğer önemli bir sonucu da Kürt kadının yüzde otuz üzerinden bir rakamla mecliste temsil düzeyini yakalamış olmasıdır. Kürt kadının siyasette yakaladığı bu düzey; siyasetin demokratikleştirilmesi ve eril karakterden kurtulmasında öncülük rolünü üstlenmiştir.

Seçimler bu kazanımların yanı sıra başta Hakkari (Colemerg) olmak üzere Kürdistan'da tarihi olduğu kadar, saygı ve taktire değer bir düzeyi Kürt halkı adına açığa çıkarmıştır. Botan başta olmak üzere tüm Kürdistan'da halkımızın ortaya koyduğu bu tarihi duruşu selamlıyor ve kutluyoruz.

YETERSİZLİKLERİN YAŞANDIĞI KENTLER

Böylesi başarıyı bizler açısından eksik bırakan, hak edilmeyen sonuçların ortaya çıkması ve kadın hareketi başta olmak üzere bizim açımızdan özeleştirî konusu olan sonuç başta Dersim olmak üzere Antep, Adıyaman, Maraş ve Erzurum gibi yerler olmaktadır. Bu anlamda örgütsel yetersizlik ve zayıflık olarak değerlendiriyoruz. Önümüzdeki dönem bunu giderme çabası içinde olacağız. Dersim'de Seyit Rıza direniş çizgisinin pratikleşmesi noktasında şu ana kadar içine girilen eksiklikleri giderme temelinde gerekli sorumluluğu ve duyarlılığı sergilemekte kararlıyız. Önümüzdeki dönem bu hataların giderileceği bir dönem olacaktır."

ANF NEWS AGENCY

Abdullah Öcalan: Asrın Hukuk Bürosu: Öcalan, eylemsizliğin uzamasını istedi

Asrın Hukuk Bürosu, 15 Haziran'da müvekkilleri PKK Lideri Abdullah Öcalan'la yaptıkları haftalık olağan görüşmeye ilişkin açıklama yaptı. Görüşmede Öcalan, demokratik çözümün önünü açmak amacıyla yaklaşık bir yıla yakındır devam ettirilen eylemsizlik pozisyonunun bu süreçte de sürdürülmesinde yarar gördüğünü belirtti.

Asrın Hukuk Bürosu, 15 Haziran'da müvekkilleri PKK Lideri Abdullah Öcalan'la yaptıkları haftalık olağan görüşmeye ilişkin açıklama yaptı. Öcalan'ın bazı önemli hususları paylaştığına dikkat çekilen açıklamada, müvekkilleri Öcalan'ın bir süredir devleti temsilen kendisiyle görüşen heyetin en son avukat görüşmesinden bir gün önce 14 Haziran'da bir görüşme daha yaptığını dikkat çekildi.

"Heyetle yaptığı bu görüşmede Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yollarla çözümüne ilişkin görüş alışverişinde bulunduklarını ifade etmiştir" denilen açıklamada, "Müvekkilimiz özellikle Kürt meselesinin demokratik anayasal çözümü üzerine görüşlerini heyetle paylaşmıştır. Heyetin de diyalog sürecinin başından beri konuya ciddiyetle yaklaştığını ve anayasal çözüme açık yaklaşım sergilendiğini ifade etmiştir" denildi.

Açıklamada, Öcalan'ın 12 Haziran seçimlerini de takip ettiğine işaret edil-

di. Açıklamada, şunlar kaydedildi: "Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu'nun sağlamış olduğu seçim başarısı ve Meclis'te yükselen temsil yeti gücünü, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin almış olduğu yüksek oy oranının yeni hükümete Kürt sorununun çözümüne dair büyük bir sorumluluk yüklemiş olmasını ve yine Cumhuriyet Halk Partisi'nin seçim sürecinde Hakikatleri Araştırma Komisyonu, akıl adamlar önerisi, yerel yönetimlerin özerkliğine ilişkin pozitif görüşlerini umut verici gelişmeler olarak değerlendirmiştir. Türkiye'de

sorunun demokratik anayasal çözümüne katkı sunacak ciddi veriler olarak görünen bu barışçıl gelişmelerin yaratacağı iklime bir şans vermek gerektiği kanısındadır."

Asrın Hukuk Bürosu, Öcalan'ın eylemsizlik pozisyonuna da işaret ettiğine dikkat çekti. Açıklamada, Öcalan'ın eylemsizliğe ilişkin talebi şöyle ifade edildi: "Müvekkilimiz, PKK güçleri tarafından demokratik çözümün önünü açmak amacıyla yaklaşık bir yıla yakındır devam ettirilen eylemsizlik pozisyonunun bu süreçte de sürdürülmesinde yarar gördüğünü belirtmekte ve bu yönde bir çağrıda bulunmaktadır."

Açıklamada, Öcalan'ın sürecin uzaması durumunda yaşanacak sakıncaları da ifade ettiği belirtildi. Açıklamada, "Öte yandan müvekkilimiz sürecin uzamasının ve belirsizliğini yaratacağı risk ve sakıncalara da önemle değinmektedir. Belirsizlik uzadıkça çatışmalar ve sonucunda meydana gelen can kayıpları, toplu tutuklamalar, bu durumun halkta

yaratacağı tepkiler çözümü değil çözümsüzlüğü besleyen etkenler olmaktadır. Diğer deyişle süreç ve belirsizlik zamana yayıldıkça çözüm şansı uzaklaşmaktadır" denildi.

Açıklamada, Öcalan'ın şu çağrısına vurgu yapıldı: "Belirsizliğin yarattığı risk ve tehlikeleri göz önünde bulundurarak TBMM'nin tıpkı 1920'lerin Kurucu Meclis döneminde olduğu gibi olağanüstü koşullara yanıt olacak tarihi bir sorumlulukla hareket etmesi çağrısında bulunmaktadır. Bu nedenle Meclis'in, sürecin zamana yapılmasını önleyici tedbirler alması ve Kürt sorununun demokratik anayasal çözümüne dair alacağı kararlar ve yapacağı çağrılarla tarihi rolünü oynaması gerektiğini ifade etmektedir. Müvekkilimiz Meclis'in sorunun demokratik anayasal çözümüne dair yapacağı çağrılara kendi cephesinden yanıt olacağını da belirtmektedir."

Asrın Hukuk Bürosu açıklamasında, son olarak şu çağrıya dikkat çekildi: "Sayın Öcalan Kürt sorununun anayasal çözüm olanağının oldukça olgunlaştığı bu tarihi eşikte başta Türkiyeli aydın, yazar ve siyasetçiler olmak üzere, tüm sivil toplum ve demokratik kamuoyunun sürece sorumluluk duygusuyla katkılarını sunmalarının taşıdığı büyük değere de vurgu yapmıştır."

ANF NEWS AGENCY

Bagimsiz Aday: Blok milletvekilleri Diyarbakır'da toplandı

AMED - Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu'nun milletvekilleri Diyarbakır'da toplandı. Siyasal süreç ve seçim sonuçlarının tartışılacağı toplantıda yemin töreni öncesi grup kurmayı hedefleyen blok, bir deklarasyon yayınlayarak süreç karşısındaki tutumunu deklere etmesi bekleniyor.

Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu'nun tüm bileşeni milletvekilleri Diyarbakır'da toplandı. Cegerxwin Kültür ve Sanat Merkezi'nde düzenlenen toplantıya BDP Eş Genel Başkanları Filiz Koçali ile Hamit Geylani, Blok milletvekilleri ve DTK Eş Başkanları Ahmet Türk ile Aysel Tuğluk, bloğun Diyarbakır Milletvekilleri Şerafettin Elçi, Altan Tan, İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Mardin Milletvekili Erol Dora'nın yanı sıra diğer blok milletvekilleri de katıldı. Bloğun İstanbul Bağımsız Milletvekili Levent Tüzel ile Mersin Bağımsız Milletvekili

Ertuğrul Kürkçü'nün ilerleyen saatlerde katılacağı toplantıda, "KCK davası"ndan tutuklu bulunan 6 milletvekili katılmadı. BDP kanadından seçilen kadın milletvekilleri, ardından da tüm BDP kanadı milletvekillerinin dün yaptığı toplantının ardından toplanan tüm bileşenler, seçim sonuçları ve genel siyasal süreci tartışacak.

DEKLARASYON YAYINLANACAK

Son siyasal sürece ilişkin yürütülecek tartışmalarda PKK'nin eylemsizlik kararı ile PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın eylemsizlik süresinin uzatılması yönündeki önerisinin de gündeme geleceği toplantıda, blok 24 Haziran'da TBMM'de yapılacak Yemin Töreni öncesi, 23 Haziran günü bir deklarasyon yayınlaması bekleniyor. Yayınlanacak deklarasyonda bloğun meclisteki konumu, sorunların çözümüne yönelik izlenecek yol, yöntem ve stratejilerin yer alacağı ve süreç karşısındaki tutumun da belirleneceği belirtiliyor. Öte taraftan bloğun Yemin töreni öncesi mecliste grup kurmak için de ön hazırlıklara başladığı belirtildi.

Basına kapalı devam eden toplantının öğle saatlerine kadar sürmesi bekleniyor.

ANF NEWS AGENCY

Gerilla Bahoz'un cenazesi ailesine teslim edildi

SİVAS - Sivas'ın İmranlı İlçesi kırsalında güvenlik güçlerinin düzenlediği operasyonda yaşamını yitiren 3 gerilladan, Diyarbakırlı Mikail Altın'ın cenazesi ailesine teslim edildi.

İmranlı İlçesi'ne bağlı Çalıyurt köyü Kızılluluk mezarısı kırsalında önceki gün öğle saatlerinde çıkan çatışmada yaşamını yitiren gerillardan Bahoz (Mikail Altın)'ın cenazesi ailesine teslim edildi.

ANF NEWS AGENCY

Bingöl'de askeri operasyon

Türk ordusunun HPG gerillalarına yönelik operasyonları devam ediyor. Bingöl kırsalında başlatılan bir operasyonun sonuçsuz bir şekilde geri çekildiği belirtilirken, arazide gizli birlikler ve keşif faaliyetleri şeklinde devam ettiği bildirildi.

HPG Basın-İrtibat Merkezi (HPG-BİM) Türk ordusunun Bingöl'de yeni bir operasyon gerçekleştirdiğini duyurdu.

Hamamlar bölgesinde 16 Haziran günü başlayan operasyonun 17 Haziran günü sonuçsuz bir şekilde geri çekildiğini bildiren HPG BİM, operasyon gücünün bir kısmının halen arazide gizli birlikler şeklinde pusulama ve keşif faaliyetleri şeklinde devam ettiğini kaydetti.

Li gor siyaseta fermî ya

Niha Ermenistana piştî nemana Yekîtiya Sovyetê gelekî cuda ye ji ciyê berê. Êzîdiyên rûniştvanên bajar, bajarok û gundên Ermenistanê ku heta niha jî bi kurdî dipeyivin, rastî çend pirs-girêkên siyasî, aborî û civakî hatine. Jana her pirs-girêkekê jî qedereke kujer çêkiriye ku îhtimal heye vê dîroka me Kurdan a tije serwerî berbi nemanê bibe. Pirs-girêka nasnama Kurdbûna Êzîdiyên Ermenistanê mijareke balkêş û sitem hilgir a sereke ya vê nivîsa me ye. Piştî rûxana Bloka Sosyalist û Yekîtiya Sovyetê û avabûna dewleta Ermenistana serbixwe, Êzdî di dema van bîst salan de rastî qeyrana nasnama netewî, zimanvanî û olî hatine. Ev pirs-girêk jî bûne mijarên akademîk yê antropolog û sosyologên girêdayî navendên akademîk û zanistî yê Ewrûpayî, lê me Kurdan û bi taybetî zimannas û akademîstên warên mirovahî û civakî, heta niha girîngiyeke wiha bi wê pirs-girêkê nedaye. Loma mebest ji vê nivîsê ewe ku em perdê ji ser sedemên vê qeyranê bi giştî û pirs-girêkên nasnama netewî û olî bi taybetî bidin aliyekî, bi hêviya ku em bala xwendevanan bikşînin ser pirs-girêkên Êzîdiyên Ermenistanê.

Destpêkeke pêwîst

Ermenistan yan jî Komara Ermenistanê, ew cihe yê ku yekemîn fîlmê kurdî lê hat kishandin ku ew jî di sala 1928'ê de bû û navê wî 'Zerê' bû. Her li wî cîhî û bi dirustî beriya 76 salan yekemîn romana kurdî ya bi navê 'Şivanê Kurmanca' jî aliyê Erebe Şemo hat nivîsandin. Ermenistan hawargeha giring a Êzîdiyên derbiderên serdema Osmaniyan e ku dîrokeke tije serwerî di warê edeb, mûzîk û zimanê kurdî de tê de hatiye tomarkirin. Koçberiya bi kom û derbideriya Êzîdîyan bi giştî bi du qunaxan bû: qunaxa yekemîn destpêka salên 1920'an de bû û qunaxa duyemîn jî li ser dema komkujiya Ermenan bû, di salên 1914-1915'an li Tirkîyê. Êzîdiyên koçberên serdema Osmaniyan ku li bakûr û rojavaya Ermenistanê bicih bûbûn, destpêşxerên gelek warên dahênanê yê huner, wêje û rewşenbîriyê bûn. Her li wir, angû li Ermenistanê, rojnameya 'Riya Taze' di sala 1932'yê de hat derxistin û niha ew rojname temendirêjtirîn rojnameya kurdî ya zîndî ye. Herwiha li Ermenistanê di sala 1940'ê de bo cara yekemîn pexşa radyoya kurdî destpêkir. Ew radyo hat girtin, lê di Adara sala 1955'ê de dîsan dest bi xebata xwe kir û heta niha jî didomîne. Zêdebarî vê yekê li Ermenistanê bo cara yekemîn alfabêya kurdî bi tîpên latînî hat nivîsandin û yekemîn dibistana kurdî jî her li wir hat vekirin. Di wan dibistanan de ku xwendekarên Êzdî diçûnê,

waneyên kurdî bi şeweyê alfabêya latînî dihatin xwendin ku ji aliyê Heciyê Cindî û Emînê Evdal hatibûn nivîsandin. Herwiha li Ermenistanê bo cara yekem Kurdnasî bû waneke akademîk ku di sala 1962'ê de ji aliyê kurdnasê Ermenî yê navdar H. Orbêlî li Zanîngeha Êrîvanê, li beşa zanistên mirovî, hat damezrandin. Gelek kesatiyên din û gelek dahênanên din jî ku girêdayî Kurdan in, li vî cîhî destpêkirine. Ji bilî van,

Ermen jî û bi taybetî kesatiyên rewşenbîr ên Ermenan, destpêşxerên destpêka edeb û rewşenbîriya me Kurdan in. Ji bo mînak Komîtas Vardebêt ku mûzîkolog û keşeyekî Ermen bû, çendîn lêkolînên zanistî li ser mûzîka kurdî kirine û karên wî weke yekemîn pêngavên akademîk di warê girîngîdayîna bi mûzîka kurdî tînan nasîn. Beşeke wan stranên folklorî yê ku Komîtas komkiribûn, ku hejmara wan 13 strane, di sala 1905'ê de li Moskow hatine çapkirin. Herwiha Xaçatur Abovîyan ku gramerman û kurdişanek û lînguîstekî Ermen bû, pir karên meydanî di nava hoz û babkalkên cudayên Kurdan de pêkanîne û gelek pirtûkên akademîk jî li ser folklor û zimanê kurdî nivîsandine.

Pirs-girêka nasnameyê

Yek ji pirs-girêkên ku di van çend salên dawî de, bi taybetî piştî rûxana Yekîtiya Sovyetê li Ermenistanê pêkhatine, pirs-girêka nasnama netewî, zimanvanî û olî ye di nava Êzîdîyan de. Ji hemûyan jî giringtir pirs Kurdbûnê ye. Ji dema ku Êzîdiyên Ermenistanê bûne du beş ku aliyekî xwe weke Kurd nasandine û aliyên din jî xwe cuda kirine û dibêjin em netewa Êzdî ne, çarenivîsa vê civaka kurdişxêv di vê mijarê de di nava golege şêlû ya asê de dimeşe. Tevî ku Êzdî

xwedî nasnameyeke olî ya taybetî ne, ew di aliyê netewî de hilgirên boçûn û baweriyên cuda ne. Li vir di destpêka vê behs û nivîsê de, ez bi pêwîst dibînim ku em li pey persiva van pirsan bigerin: gelo Êzîdiyên koçberên Qefqasê Kurd in, yan neteweyeke cuda ne? Eger ew Kurd bin, gelo çima li van dawîyan hinekan ji wan dîrok, ol û nifşa xwe ji Kurdan cuda kirine? Ji xwe eger wan di serî de xwe weke Kurd nenaskirîye, gelo çima ew

koma kesan bûn destpêşxer û encamderên kar û dahananên edebî, rewşenbîrî û hunera kurdî? Ji bilî van pirsan jî, çima ew Ermeniyên ku nêzîktirîn dostên Kurdan bûn, niha dijminatîya pirs Kurdbûna Êzîdiyên Ermenistanê dikin? Dibe ku em nekarin di nivîseke kurt a weke vê de hemû fakterên vê guhertinê di nav Êzîdiyên Ermenistanê de şîrove bikin, lê ez bi pêwîst dizanim ku bi kurtahî bersiva van pirsan bidim. Loma em ê di van çend ronkirinên jêrîn de behsa çend pirsên giring bikin ku dibe roniyê bide hin aliyên giring ên pirs-girêka Kurdbûn û qeyrana nasnameyê di nava Êzîdiyên Ermenistanê de.

Di serjimêriya sala 2001ê de tenê hezar Êzîdîyan li Ermenistanê xwe weke Kurd tomarkirin

Piştî rûxana Yekîtiya Sovyetê û avabûna Komara Ermêniyan, pirs-girêka nasnameya Êzîdiyên vê beşa başûrê Sovyeta berê bû yek ji pirs-girêkên herî diyar ên vê koma xelkê. Niha hejmara Êzîdiyên Ermenistanê hinekî bêtire ji 41 hezar kesan. Heta niha jî bêtirîya Êzîdîyan gundnişînin û jiyara wan a rojane li ser çandin û ajeldariyê ye. Hejmara Êzîdîyan berdewam berbi kêmbûnê ye û ji ber pirs-girêkên aborî, civakî û siyasî yê Ermenistanê, bêtirîya ciwanan hewl didin ji bona jiyar û kar biçin

derveyî Ermenistanê. Cihê yekemîn ê koçkirina Êzîdîyan jî Rûsya ye û paşî welatên Yekîtiya Ewrûpayê. Tevî ku di serjimêriya serdema Yekîtiya Sovyetê de hemû Êzîdiyên Ermenistan û Gurcistanê (Corciya) weke Kurd hatine qeydkirin, lê di yekemîn serjimêriya Komara Ermenistanê ya di sala 2001'ê de ji 41 hezar Êzîdîyan tenê hezar kesan xwe weke Kurd tomarkirin, ev jî berevajî wê baweriyê ye ku komel û rêxistinên netewî yê Kurdên Ermenistan û derdorên wê beş lê dikin ku Êzdî Kurd in û hemû Êzdî xwe weke Kurd dihesibînin. Di heman demê de Komeleya Êzîdiyên Ermenistanê ya bi serokatîya Ezîz Tamoyan (di nava Êzîdîyan de weke Ezîzê Emer tê naskirin) her tim di kovar, rojname û programên televizyonê wir de baweriyên wisa belav dike ku Êzdî ne Kurd in û ew nabînin ku ew û zimanê wan jî kurdî ye.

Rêxistina Ezîzê Emer xwedî rojnameyeke bi navê 'Êzdîxane' ye û belavkirina peyva 'Kurd' û 'Kurdistan' bi hemû şeweyekê tê de qedexeye. Serokê wê rêxistinê di wê baweriyê de ye ku Êzdî çend hoz û babikên Hindî bûn û beriya zayînê berbi welatê Îraqê koçkirine û paşî di serdema desthilatdariya Osmaniyan de hin ji wan hatine Tirkîyê û paşî hin ji wan babik û hozên ku li Bakûrê Kurdistanê di bin desthilata Osmaniyan diman berbi Ermenistanê hatin. Ezîzê Emer di hevdfîtineke ligel min de, di sala 2006'ê li bûroya wî, bi vî şeweyî bersiva pirseke min a sebarêt Kurdbûna Êzîdiyên Ermenistanê de da û got: "Ti peywendiyek di navbera Kurd û Êzîdîyan de tune. Ji aliyê zimanî; em bi êzdîkî û ew bi kurmancî dipeyivin, ji aliyê nifşê netewî ew xelkê Rojhilata Navîn in û em jî nifşê me vedigere bo Hindistanê. Dema em bi Kurdan re dipeyivin, ne ew ji me fêhm dikin û ne em ji wan fêhm dikin." Ev bawerîya Ezîzê Emer gelekî dûr bû ji wê realîteya ku ez têdigiham. Em herdu bi kurmancî dipeyivin, lê ew pêdagir bû li ser wê yekê ku kurmancî ji zimanê wî û hemû Êzîdîyan cuda ye. Her çawa be, di destpêka salên 1990'an de ev rêxistîya Ezîzê Emer û bîrûbaweriyên wan bêtir ji niha di nava Êzîdiyên Qefqasê de belav bûbû. Li ser rojnameya wan hatibû nivîsandin: "Miletê me Êzdî ye, dîne me şerfedîn e û zimanê me êzdîkî ye." Ev bîrûbaweriyên wê grûpê ye ku ji destpêka avabûna xwe di salên 1990'an û heta niha berdewamiyê didin xurtkirina karê xwe yê siyasî û kulturî.

Ermenîstanê Êzdî Ne Kurdin

Akademîsyenên rojavayî: ev efsaneyeke çêkirî ye

Li gor boçûna beşê zêde yê akademîsyenên rojavayî yên rojhilatnas, hizirmend û rewşenbîrên warê Êzdînasiyê, ev bîrûbaweriyên Ezîzê Emer û rêxistîya wî efsaneyeke çêkirî ye û dûre ji lojîka zimanvanî, netewenasî û civaknasiyê. Bi heman şeweyê, rastî û dirustîya van boçûnan girêdayî îdyolojîyên siyasî û mebestên siyasî ye ku çend kes li pişt wan arîkariyên siyasî digirin. Prof. Philip Kreyenbroek ku Êzdînasêkî diyar ê Ewrûpî ye, di pirtûka xwe de bi vê şeweyê li ser Êzdîyan diaxive "Êzdî beşekin ji Kurdan û yek ji hoz û babkên resen ên Kurdan in." Ev ne tenê boçûna Êzdînasêkî ye, lê hemû lêkolînên zanistî yên Ewrûpiyan û rojhilatnasan ev rastî îsbat kirine. Ji bo mînak dîrokzanê bi esil Îtalî Nêlîda Fokaro ku li zanîngehek Brîtanî waneya dîrokê dide, derbarê Kurdbûna Êzdîyan bi vê şeweyê diaxive: "Berevajî wî xelkê ku înkara Kurdbûna Êzdîyan dikin, Êzdî ji bilî ku Kurd bin ti neteweke wan tune." Herwiha Eszter Spat di pirtûka xwe de ya bi navê 'Êzdî' ku bi zimanê Înglîzî nivîsandiye dibêje: "Êzdî Kurd in û bi kurdî diaxivin û zaraveyê wan jî kurdî-kurmancî ye."

Parlemen biryareke siyasî dijî Kurdbûna wan dide

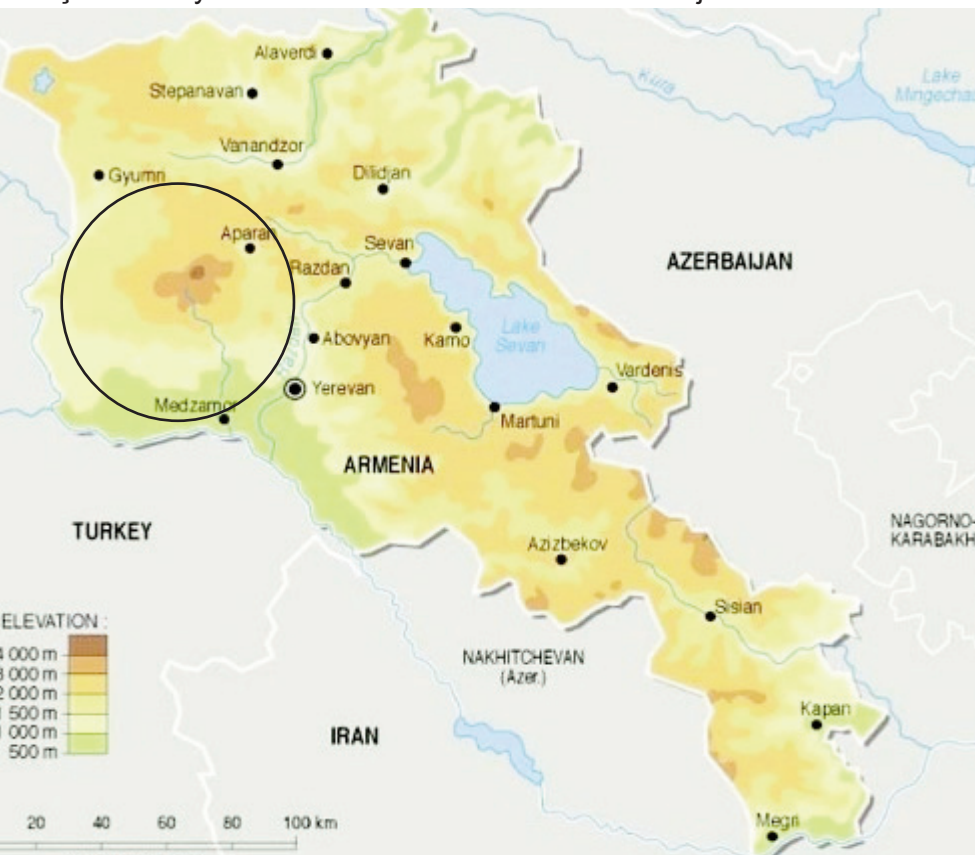
Tevî ku ev grûpa siyasî ya Ezîzê Emer di destpêka şerê Nagorno Qerebax de bêtirî niha bi desthilatbû, lê bêtirîya siyasatvanên Ermenî piştevaniya wan dikin, bêtir ji wan rêxistinên ku Êzdîyan weke Kurd dizanin ku ev jî aliyekî din ê vê qeyrana nasnameya Êzdîyanê. Ev piştevaniya siyasatvanên Ermenî û caddeya Ermenî vedigere bo wê dijarî û dijberîya ku Ermenî piştî nemana Sovyetê hemberî Kurdan dimeşînin. Ermenî rastgir faktorên vê dijarîyê bi bûyerên dîrokê ve girêdidin, ew dîroka ku vedigere serdema komkujîyên Ermenan li serdemên Osmanîyan di salên 1914-1915'ê de. Ev jî aliyekî û ji aliyê din ev pirsgrêk girêdayî wê nerîne ye ku Ermenî nasyonalîst belav dikin û dibêjin ku beşeke mezin a Bakûrê Kurdistanê xaka bav û kalên Ermenîyanê û niha ji aliyê Kurdan hatiye dagîrkirin. Her ev jî bû sedem ku Parlemana Komara Ermenîstanê di Çileyê 2002'ê de pirsgrêka Êzdîyên Ermenîstanê yekalî bike ku bi şeweyekî dîr ji mantîqekî akademîk û civaknasiya zimanvanî, Êzdî û zimanê wan ji Kurd û zimanê kurdî cuda bike. Eger em bi şeweyekî realîst lê binerin, wê ji

me re ron bibe ku ev du sedem, sedemên temam siyasî ne, lê ji bilî van sedeman jî çendîn sedemên civakî jî hene ku berê Ermenî nasyonalîst dide rêya serreqiyê û dijatiya Kurdbûna Êzdîyan. Helbet ji bilî Êzdîyan, kêmtewên din jî li Ermenîstanê rastî pirsgrêk sextiya jiyanê bûne û ketine ber gefên tûndûtîjîya Ermenîyan rastgir.

Ji bilî van pirsgrêkên ku me behs kirin, hin sedemên din jî hene ku girêdayî sistbûna ciwanan di meseleya giringîdayîna bi nasnameya netewî ye. Yek ji van sedeman jî nebûna peywendîya rewşenbîrî, aborî û perwerdeyî di navbera Kurdên beşên din ên Kurdistanê ligel Êzdîyên Ermenîstanê ye. Vê yekê jî wiha kiriye ku ew saziyên perwerdeyî û rewşenbîrî yên ku Kurdbûna Êzdîyan îsbat dikin di karê xwe de bê hêvî bin. Bo mînak, rojnameya Riya Taze ku weke giringtirîn belavoka kurdî ya li Ermenîstanê tê zanîn, heta niha ji aliyê Kurdên din ên Kurdistanê weke pêwîst giringî pê nehatiye dayîn. Ev rojname di serdema Sovyetê de di heftiyê de du caran derdiket, lê niha ji ber rewşa nebûniyê di salekê de tenê

ye, bi taybetî di nava Êzdîyên ku li bajarên dimînin de. Vê yekê jî wiha kiriye ku beşeke ciwanan, bi taybetî yên ku li paytext û bajarên mezin dijîn, ji wan re ne giring be ku ew Kurd bin yan na. Herwiha beşeke wan Êzdîyên ku weke kêmtîne li bajarok û gundên Ermenîyan dijîn, xwe dîr dixin ji azirandina hesta Ermenîyên nasyonalîst û rastgir, bo vê yekê jî pirs nasnameya Kurdbûnê ji wan re ne giring e.

Aliyekî din ê vê pirsgrêkê pêk tê ji nebûna kar û têkçûna rewşa aborî ya welatê Ermenîstanê. Zêdebarî wê yekê ku derfetên kar bo hemû hemwelatîyên Ermenîstanê zehmete, lê ew derfet bo kêmtewên weke Êzdîyan hêjî zehmetir e. Ev jî yeke ji wan pirsgrêkên ku beşeke zêde ya ciwanan berbi koçkirina ji gund, bajar û bajarokan diçin. Loma niha bêtirîya gundên Êzdîyan bi şeweyekî berbiçav vale bûne ji ciwanan. Ji bo mînak li gundê Heko (dikeve navçeya Talîn a rojavayê Ermenîstanê) tenê şazde malên Êzdîyan lê mane (di serdema Sovyetê de û heta destpêka salên notan jî bêtirî sed malên

yek yan du hejmarên çar rûpel jê derdikevin. Di heman demê rojnameya 'Êzdîxane' ku dijatiya Kurdan dike û bo vê mebestê dewleta Ermenîstanê arîkariya darayî dide wê, her hefte derdikeve. Herwiha Radyoya Kurdî li Êrîvanê di van bîst salên dawiyê de di dema pexşa xwe ya yek demjimêrî de, nîv demjimêrî daye wan kesên ku xwe û zimanê xwe Kurdî dibînin û nîv jî bo wan kesên ku dijberî Kurdbûna Êzdîyan in.

Pirsgrêkeke din jî heye ew jî girêdayî lawazbûna hesta netewî

Êzdîyan rûniştvanên vî gundî bûn). Her ev sedema aborî û kêmdiravî bû sedema ku hin Êzdî ola xwe jî biguherînin û biçin ser ola Xiristîyanîyê, himber wergirtina xwarin û cilûbergan. Ew kesên Rojavayî yên ku xwarin û tiştên din pêşkêşî wan kesên dikin ku ola xwe diguherînin, bala hin Êzdîyan jî kişandine. Bo mînak li gundê Emrê Taze (dikeve navçeya Aparan li bakûrê bajarê Êrîvanê) nêzîkî ji sedî 35'ê xelkê wî bûne Încîlî (Îvangîlîş).

Helwestekî Kurdî pêwîste

Bi giştî, Êzdî rastî pirsgrêkên nasname netewî û zimanvanî hatine. Niha di navbera ciwan û pîran de, nêr û mê, Êzdîyên gundî û yên bajarî de, herwiha di navbera Êzdîyên navçeya Aparan (weke navçeya Elegez tê naskirin û 70 kîlometran ji Êrîvanê dûre) û Êzdîyên navçeya Talîn (dikeve rojava Ermenîstanê û heşt gundên Êzdî li hene) de jî cudabûn peyda bûne, eger em wan hevber bikin ligel wan Êzdîyên ku ligel Ermenan dijîn li navçeyên Armevîr (bêtirîya Êzdîyên gundînişîn li wan deveran dimînin, yên ku dikevin başûrê rojavayê Êrîvanê - herwiha Êzdî li van gundan weke kêmtîne ligel Ermenan dijîn û ti gundekî taybet ê Êzdîyan li vê navçeyê tune), Îşimyardzîn û gundên derdora Êrîvana paytext. Tevî ku hin komel û rêxistinên kurdî li Ermenîstanê hene û Kurdbûna Êzdîyan îsbar dikin, lê vana yan grupên siyasî ne, yan jî rastî pirsgrêkên aborî hatine û nêzîke betal bibin. Tevî ku beşeke Êzdîyan heta niha jî xwe û bav û kalên xwe weke Kurd dizanin, lê vê beşbeşbûna Êzdîyan tesîreke neyênî li jiyana hemû Êzdîyan kiriye. Tevî ku em nikarin weke rêjeya ji sedî diyar bikin ka çend xwe weke Kurd dizanin û çend xwe Kurd nabînin, lê ev pirsgrêk a serdemekî diware li ser miletekî sitem lê kirî. Pêwîstiya vê pirsgrêkê bi têgihiştin û îsbata zanistî heye, da ku encameke zanistî pêk bê. Nebûna akademiyeke yan beşeke akademiyeke kurdî ya taybet bi vê pirsgrêkê û pirsgrêkên din ên hemû beşên Kurdistanê ku tê de hebûna Kurdan û zimanê kurdî dixê bin pirsê, herwiha xelkê vê kêmtîneya olî, fonolojî, diyalekt û zimanvanî jî, beşeke ji wan pirsgrêkên ku nehatine çareserkirin. Bi giştî pêwîstiya vê pirsê bi helwesteke kurdî û helwesteke fermî ya Serokatiya Parlemen û Hikûmeta Herêma Kurdistanê heye, li himber helwesta dewleta Ermenîyan ya ji bo nehiştina nasname netewî ya beşeke netewa Kurd.

* **Nivîskarê vê gotarê xwediye bawernameya doktora ye di warê etnomuzikolojî li ser mûzîka Êzdîyên Ermenîstanê. Ev bêtirî heft salane ew lêkolînên meydanî li Ermenîstan, Gurcistanê û Tirkîyê pêk tîne û niha li Zanîngeha York li Brîtanîya lêkolînên xwe didomîne.**

Rûdaw

Mübariz Qurbanlı: "Türkiyədəki seçkilərin nəticələri gözlənilən idi"

"AKP hakimiyyətdə olduğu dövrdə Türkiyə dünya iqtisadiyyatında aparıcı ölkələrin sırasına çıxıb"

"Türkiyədə keçirilən parlament seçkilərinin nəticələri gözlənilən idi. Bütün proqnozlar Türkiyədə Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) seçkilərdə üstünlük əldə edəcəyini söyləməyə əsas verirdi. Türkiyə cəmiyyətində bu seçim bu ölkənin irəliləyən addımlarından biri kimi dəyərləndirilməlidir". Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) rəsmi saytına

açıqlamasında haim partiyanın İcra katibinin müavini, Milli Məclisin deputatı Mübariz Qurbanlı deyib. M.Qurbanlı bildirib ki, AKP siyasi hakimiyyətdə olduğu dövrdə Türkiyə cəmiyyətində çox böyük nüfuz qazanıb. Türkiyə cəmiyyətinin açıq və demokratik cəmiyyət olduğunu deyən M.Qurbanlının sözlərinə görə, bu cəmiyyətdə siyasi plüralizm və demokratik dəyərlər inkişaf edib. Türkiyədə AKP-nin seçkilərdə qazandığı qələbənin kökündə isə bu partiya və onun lideri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türkiyə cəmiyyətində geniş dəstəyə malik olması dayanır.

"AKP hakimiyyətdə olduğu dövrdə Türkiyə dünya iqtisadiyyatında aparıcı ölkələrin sırasına çıxıb. Bu ölkə hazırda iqtisadi göstəricilərinə görə dünyanın nəhəng 20 dövləti sırasında 16-17-ci yerləri bölüşməkdədir. AKP-nin 2023-cü ilə hədəflənən proqramı var. Həmin proqramda göstərilir ki, 2023-cü ilə qədər Türkiyə iqtisadi cəhətdən yüksək inkişaf etmiş ölkələr içərisində 10-cu yerə çıxmalıdır. Eyni zamanda, adambaşına ümumi daxili məhsulun payı 25 min dollar müəyyən edilib. Hazırda bu göstərici 10 min dollar civarındadır. Bu göstərici də kifayət qədər normaldır. Çünki 10 il əvvəl bu rəqəm xeyli aşağı səviyyədə idi. AKP-nin hakimiyyəti dövründə ciddi infrastruktur layihələri həyata keçirilib. Bu illərdə Türkiyənin xarici siyasəti əhəmiyyətli dərəcədə uğurlar qazanıb. Bütün bunlarda iqtisadi güc amili vacib rol oynayır. Hazırda ÜDM-nin artım sürətinə görə Türkiyə Rusiyadan öndə getməkdədir. Yeni qardaş dövlətimiz sürətli inkişaf dövrünə qədəm qoyub. Bütün bunlar da Türkiyənin beynəlxalq aləmdə rolunu və gücünü artırıb. Seçkilərdə 2 seçicidən birinin AKP-yə səs verməsi təsadüfi deyil. Bütün bunlar qeyd etdiyim ümumi siyasətin tərkib hissəsidir. Türkiyənin müxalifət partiyaları da kifayət qədər güclüdür və parlamentdə xeyli sayda təmsil olunurlar. Söhbət ondan gedir ki, Türkiyədə həm sosial, həm də siyasi sahədə bir tarazlıq müşahidə olunmaqdadır. Bu seçkilərdən sonra Türkiyə siyasi islahatlara qədəm qoyacaq. Həmin islahatlar da Türkiyə cəmiyyətinin maraqlarını ifadə edəcək»- deyərək YAP İcra katibinin müavini vurğulayıb.

M.Qurbanlının sözlərinə görə, AKP-nin hakimiyyətdə olduğu dövrdə kürd probleminin həllində də irəliləyiş əldə olunub. Bu gün AKP sıralarında kürd kökenli namizədlərin olması və parlamentdə təmsilçilik hüququ qazanması onu göstərir ki, kürdlər də AKP ilə əməkdaşlığa tərəfdardırlar. O qeyd edib ki, seçkilərdə 74 qadının millət vəkili statusu qazanması da müsəlman ölkəsi kimi Türkiyə üçün vacib hadisədir.

"Hesab edirik ki, bu seçkilər Türkiyə cəmiyyətinin maraqlarına uyğundur. Biz Yeni Azərbaycan Partiyası olaraq AKP ilə sıx əməkdaşlıq edirik və bu partiyanın qələbəsindən məmnunuq. AKP-nin qələbəsi Türkiyənin xarici siyasətində varislik prinsipinin qorunub saxlanılmasına gətirib çıxaracaq. Türkiyə hər zaman, o cümlədən AKP hökuməti də Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanın ədalətli mövqeyini daim dəstəkləyib. İnanırıq ki, bundan sonra da belə olacaq", - deyərək M.Qurbanlı vurğulayıb.

anspress.com

Türkiyədə parlament seçkiləri ərəfəsində partiyalar arasında gərgin mübarizə davam edir. Bundan əvvəlki parlament seçkiləri kimi bu seçkilərin nəticəsi də, demək olar ki, ölkənin həm daxili, həm də xarici siyasətinə təsirsiz ötürülməyəcək.

12 iyun parlament seçkilərində mübarizə əsasən Ədalət və İnkişaf Partiyası (AKP), Cümhuriyyət Xalq Partiyası (CHP) və Milliyyətçi Hərəkət Partiyası (MHP) arasında gedəcək. Əvvəlki parlament seçkilərindən fərqli olaraq, budəfəki seçkilərdə kürdyönlü Sülh və Demokratiya Partiyası (BDP) də aktivdir.

Türkiyədə baş verən bir çox hadisələr onu söyləməyə əsas verir ki, 12 iyun parlament seçkilərində hakim partiyanın qalibiyyət əldə etmək şansı daha çoxdur. Hakim partiyanın parlament seçkilərində topladığı səs 40 faizdən yuxarı olacağı ehtimal olunur.

AKP-dən sonra ən yüksək səs faizini

ilərin nəticələrini dəyişdirə biləcək bu və bənzəri faktlara göz yumurlar.

Seçkilərin nəticələrinə ciddi təsir edə biləcək amillərdən biri də CHP-nin fəaliyyəti ola bilər. Lakin Deniz Baykalın istefasından sonra Kılıçdaroğlunun partiyağa sədr keçməsi CHP-nin əvvəlki nüfuzuna təsir etdi. Çünki Türkiyədə Baykal Kılıçdaroğludan daha nüfuzlu siyasətçi hesab olunur.

Bir vaxtlar Türkiyənin siyasi arenasında önəmli yer tutan MHP-yə gəlincə, seçki-öncəsi partiya üzvlərinin porno görüntülərinin yayımlanması partiyanın fəaliyyətini iflic etdi və nəticədə, Devlet Bahçelinin köməkçisi Osman Çakır tutduğu vəzifədən istefa verdi.

Osman Çakırın ardından Bahçelinin digər köməkçiləri Mehmet Ekici, Cihan Paçacı, Ümit Şafak, Mehmet Taytak və Deniz Bölükbaşı da istefa verdi.

Bir çoxları parlament seçkiləri ərəfəsində MHP-nin siyasi fəaliyyətinin iflic edilməsində hakimiyyəti günahlandırsa da, qalmaqalın arxasında "Fərqli Ülkücülər" yəni "fərqli mil-

Türkiyədə seçki-düşmənlər dost olur

liyətcilər"ın durduğu ortaya çıxdı.

Seçki ərəfəsində Türkiyədə diqqətdən yayınmayan, lakin bir o qədər də qabardıl-

mayan digər hadisə baş verdi. Belə ki, "Balyoz" (gürz) hərbi çevriliş planına qarşı aparılan istintaq tədbirləri nəticəsində daha bir yüksək rütbəli hərbiçi, Hərbi Akademiyanın rəisi, ordu generalı Bilgin Balanlı həbs edildi.

Türkiyənin siyasi analitikləri hesab edirlər ki, hakim partiya seçkilərdə az səs toplayacağını əvvəlcədən bilərək, general Balanlının həbsi ilə ordunun hadisələrə müdaxiləsini və bununla da seçkilərin təxirə salınacağını planlaşdırıb.

Hətta CHP sədri Kamal Kılıçdaroğlu da Balanlının həbsinə münasibət bildirib: "Belə hadisələr iqtidar tərəfindən hazırlanıb. Hakimiyyət seçkilər təxirə salınsın deyərək ordunu hadisəyə müdaxilə etməyə təhrik edir. Ordu provokasiyaya getməsin".

Digər önəmli hadisələrdən biri də Türkiyənin banisi Mustafa Kamal Atatürkün qurduğu CHP ilə kürd yönü BDP-nin yaxınlaşması oldu. İlk addım təbii ki, CHP tərəfindən atıldı və maraqlı da olsa, Kılıçdaroğlunun kürdlərin kompakt yaşadığı Hakkari mitinqində bir dənə də olsa türk bayrağı dalğalanmadı.

PKK-nın siyasi qolu hesab edilən BDP-nin əvvəlki həmsədrlərindən olan Selahattin Demirtaş bu addıma cavab olaraq, siyasi rəqibinə ismarıq yolladı: "Bu vaxta qədər CHP ilə heç bir əlaqəmiz olmayıb. Lakin Kılıçdaroğluda müsbət dəyişiklik var. Bu, diqqətimizdən qaçmadı. İndiyədək 22 partiya ilə müəyyən məsələlərdə razılıq əldə etmişik. CHP ilə də razılığa gələ bilərik".

Bu isə onu göstərir ki, əvəllər bir-birinə düşmən olan siyasi partiyalar ortaq məqsədlər üçün hakimiyyətə qarşı birləşə bilərlər.

xeberoxu.com

Türkiyədə seçki bitdi, siyasi savaşı hələ qabaqdadır

Türkiyədə Böyük Millət Məclisinə keçirilən seçkilərdə AKP yenə birinci oldu. Bununla AKP üçüncü dəfə hökuməti formalaşdırmaq imkanını özündə saxladı. CHP əvvəlki seçkilərə nisbətən millət vəkiliyinin sayını artırırsa da, hökumətdə təmsilçilik üçün yetərli səs qazana bilməyib.

MHP-də isə geriləmə müşahidə olundu. Millətçilər əvvəlki seçkilərə nisbətən daha az seçicinin etimadını qazanıb.

İndi daha çox seçkilərdən sonrakı Türkiyə dartsılır. Qeyd edilir ki, AKP yarım qalmış işini - Ana Yasaya dəyişiklikləri - bu dəfə tamamlamağa çalışacaq.

Azərbaycanlı media nümayəndələri də Türkiyədəki seçkiləri diqqətlə izləyiblər. Onların qardaş ölkədə baş verən proseslərə öz yanaşmaları var.

"Azadlıq" radiosunun əməkdaşı Hüseynbala Səlimov:

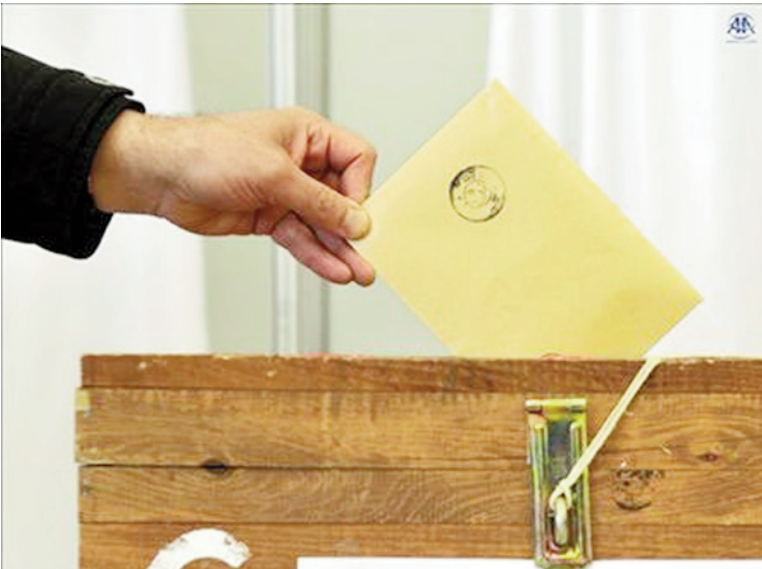
- Əvvəlcədən də gözlənilən idi ki, seçkidə mübarizə, əsasən, AKP, CHP və MHP arasında gedəcək. Üç partiya mandatları bölüşdürdülər. AKP-nin qələbəsi gözlənilən idi. Türkiyədə keçirilən ayaqüstü rəy sorğuları, irəli sürülən mülahizələr deməyə əsas verirdi ki, AKP seçkilərdə qalib gələcək. Bir qədər gözlənilməz nəticə digər bir rakursda baş verdi. Bu da CHP-nin ötən parlament seçkiləri ilə müqayisədə bu dəfə bir qədər çox səs toplamasıdır. Bu məqam bir o qədər də gözlənilən deyildi. Çünki CHP-nin lideri Dəniz Baykalla bağlı çoxlu kompromant materiallar olmuşdu, video görüntülər yayılmışdı. Əksəriyyət bundan sonra güman edirdi ki, CHP siyasi səhnəni tərk edəcək. Amma bunun əksinə oldu. CHP yeganə partiyadı ki, ötən seçkilərlə müqayisədə bir qədər çox səs toplayıb. Bu daha çox Milliyyətçi Hərəkət Partiyası üçün proqnozlaşdırılırdı. Amma gözlənilənlərin əksinə oldu.

Əgər hansısa partiya seçkilərdə qələbə çalsaydı, o zaman hansısa gözlənilməz

Hüseynbala Səlimov:
"AKP-nin qələbəsi gözlənilən idi"

hadisələrin baş verəcəyini proqnozlaşdırmaq olardı. Amma hakimiyyətdə yenə də Ədalət və Qalxınma Partiyası qaldı. Artıq üçüncü dəfədir ki, AKP parlament seçkilərində qalib olur və hökumət formalaşdırır. Bu baxımdan hesab edirəm ki, əvvəlki siyasət davam etdiriləcək. Yəni, bu vaxta qədər Erdoğanın və onun tərəfdarlarının bəyan etdikləri prinsiplər və siyasi məqsədlər nəzərdə tutulur. Erdoğan üçün bir nömrəli məsələ Konstitusiyanın dəyişdirilməsidir. Onlar yenə də buna çalışacaqlar. Əgər parlamentdə bu məsələ həll olunmazsa, AKP çox güman ki, referendum gedəcək. Yaxın

gündəmdə qeyri-adi hadisə baş verməyəcək.

"Xalq Cəbhəsi" qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli:

- Belə nəticələr prinsip etibarilə gözlənilən idi. Seçkilər öncəsi CHP-nin də, MHP-nin də yüksək uğur qazanmayacağı göz qabağındaydı. CHP-də baş verən proseslər sözügedən partiya üçün başucalıq olmadı. Bundan başqa, Kamal Kılıcdaroğlunun

Elçin Mirzəbəyli:
"Demokratiya baxımından Türkiyədə müəyyən problemlərin yaranması gözləniləndir"

başqanlığa gəlməsindən keçən müddət kifayət qədər az idi. O öz komandasını formalaşdırmağa tam nail ola bilməmişdi. İrəliyə sürülən namizədlərin bir hissəsinin bütövlükdə CHP-yə heç bir aidiyyəti yox idi. Bu baxımdan komanda problem yaşadığına görə və baş verən məlum olaydan sonra partiyanın yüklənməsinə ciddi bir problem yaşanırdı. MHP-də də oxşar problemlər var idi. Son günlər MHP əleyhinə kampaniya başlanmışdı və bu da partiyanın seçkilərdəki işinə öz təsirini göstərirdi. Yəni, nəticə özünü öncədən də

bürüzə verirdi ki, AKP bu prosedə üstünlük qazanacaq.

Türkiyədə çox məsələ iki faktora görə diqqətə alınır. Bunlardan birincisi Konstitusiyaya islahatlarının aparılmasıdır. Baxmayaraq ki, AKP bu məsələdə bütün siyasi partiyalarla razılığa gələcəyini bildirir, lakin mən düşünürəm ki, CHP və MHP-nin bu məsələdə mövqeyi kifayət qədər sərt olduğu üçün AKP-nin arzuladığı ortaq məxrəcə gələ bilməyəcəklər. AKP-də

Arif Əliyev:
"Seçkilər, təəssüf ki, bizim Türkiyə ilə bağlı narahatçılığımıza son qoymadı"

bu məsələnin referendumla çıxarılmasına cəhd göstərəcək.

İkinci məsələ gündəmdə olan etnik problemlərlə bağlı olan məsələdir. Bu da Türkiyənin daxili siyasətində çox əhəmiyyətli faktor olacaq. İndiki seçkilərə müstəqil namizədlər kimi qatılan Barış və Demokratiya Partiyasının nümayəndələri faktiki olaraq bir blok halında kifayət qədər yer qazanıblar. Onlar da parlamentdə öz sözlərini deməyə çalışacaqlar ki, bu da Türkiyə siyasətinə ciddi təsir göstərəcək. AKP də öz mövqelərini gələcək dörd ildə daha da möhkəmləndirməyə çalışacaq. Qənaətimcə, demokratiya baxımından Türkiyədə müəyyən problemlərin yaranması gözləniləndir.

"Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu:

- Seçkidə partiyaların sıralaması gözlənilən idi. AK Partinin yenidən iqtidar olacağı da gözlənilən idi. Amma açığını deyim ki, AKP-nin bu qədər yüksək faizlə səs toplayacağını gözləmədim. İqtidarda olmaq, özü də iki dönmə iqtidarda olmaq səs qeybinə gətirib çıxarır. Amma AK Parti görünür texnologiyalardan istifadə edə bildiyi üçün heç bir səs itkisinə uğramayıb. Barajın keçməməsi ilə bağlı MHP sarıdan narahatçılığım var idi. Amma şükürlər olsun ki, keçdi. Çünki bütün gücü ilə müəyyən qüvvələr, o cümlədən hakim partiya MHP-nin barajı keçməməsi üçün çalışırdı. Məlum skandallar da buna hesablanmışdı. Amma MHP bacardı və çox önəmli dostlarımız da, Azərbaycanın

dostları, o cümlədən əslən azərbaycanlı olan Atilla Qaya da millət vəkili seçildi. Bu baxımdan da, bu mənə elə bir seçkidir ki, onun nəticələrindən həm Türkiyədə, həm də Azərbaycanda hamı razıdır.

Türk xalqı seçimini edib, onu yarqılamaq bizə düşmür. Onun seçiminə hörmət edirik. Əlbəttə, biz istərdik ki, dostlarımız parlamentdə üstünlük təşkil etsinlər və mümkün olsa, iqtidar olsunlar. Amma bu türk xalqının seçimidir. Onun içərisində digər etnik qruplar da var, onların seçimidir. Biz Türkiyənin hər hansı probleminin olmasını istəməzdik. Onun ayağına dəyən daş bizim ürəyimizə dəyir. Bu baxımdan, istəyərdik ki, Erdoğan iqtidarı üçüncü dönməndə türk dünyasının, Türkiyənin, o cümlədən də Azərbaycanın qırmızı xətlərinin harda olmasının fərqi nə varsın və o xətləri tapdamasın.

"Yeni Nəsil" Jurnalistlər Birliyinin rəhbəri Arif Əliyev:

- Seçkilər, təəssüf ki, bizim Türkiyə ilə bağlı narahatçılığımıza son qoymadı. Hətta bəzi məsələlərdə daha da artırdı. O cümlədən daxili milli məsələlərdə, Avropaya inteqrasiya məsələlərində və s. Amma hər halda ən böyük göstərici ondan ibarətdir ki, Türkiyə nümayiş etdirdi ki, bəzi çatışmazlıqlara baxmayaraq seçkilərin demokratikliyini təmin etməyə qadir olan bir ölkədir. Millətin rəyini idarəçilikdə başlıca amil kimi seçmiş bir dövlətdir. Çünki seçkilərlə bağlı müəyyən fikirlər səslənirdi, müəyyən təhlükələrin olacağı ilə bağlı söhbətlər gedirdi.

Müxəlifət partiyalarının mövqelərini bir qədər möhkəmlətdiyi göz önündədir. Təcrübə göstərir ki, xüsusilə Şərqi tipli ölkələrdə siyasi balansın pozulması böyük təhlükələr yaradır. Mənə elə gəlir ki, bu siyasi balansın möhkəmlənməsi də Türkiyənin gələcək inkişafına şərait yaradan cəhətlərdən biri olacaq. Amma yenə də öz-özünü seçkilərin nəticələri ölkənin üzleşdiyi və kifayət qədər əhəmiyyət kəsb edən daxili siyasi problemlərin həllinə qadir deyil.

www.sherg.az

Интервью президента Барзани

Вопрос: Конституционные институты, как судебная, законодательная и исполнительная власть в Курдистане, кажется, уже зрелые. Существует избранный парламент, президент и правительство, и есть конкретная законодательная власть. Можем ли мы сказать, что вы сейчас в значительной степени способны стать и независимым государством?

Президент Барзани: Это правда, присутствуют все элементы государства, но повторю еще раз, как я говорил всегда, постольку, поскольку Ирак следует действующей Конституции, мы не будем думать об отделении и создании независимого государства. Следование этой конституции на благо Ирака и Курдистана, особенно в нынешней ситуации.

Вопрос: Как вы думаете, есть ли следование конституции?

Президент Барзани: В значительной степени, да. Есть нарушения, но так же есть и согласие.

Вопрос: Что вы скажете о статье 140 относительно спорных территорий?

Президент Барзани: Осуществление статьи 140 было сильно задержано. Если мы хотим, чтобы Ирак оставался стабильным, исторические отношения братства между курдами, арабами и туркменами продолжались, и отношения между Эрбилем и Багдадом оставались хорошими, следует искать радикальное решение вопроса о спорных территориях в соответствии со статьей 140. Если проблема не будет решена на основе этой статьи, которая установлена иракской Конституцией и за которую проголосовали иракцы, требуя референдума, это означает, что в любой момент сможет произойти взрыв.

Вопрос: Среди курдов существует мнение, что Киркук мог бы стать связующим звеном между Курдистаном и другими частями Ирака, тем более в нем проживают курды, арабы и туркмены, в то время как вы не сомневаетесь, что Киркук является частью Курдистана.

Президент Барзани: В реальности, мы не говорили как о проблеме, является ли Киркук частью Курдистана, и не собираемся этого делать, так как для нас на этот вопрос был дан ответ с исторической, географической и практической точек зрения. Но мы согласились на эту статью для того, чтобы решить этот вопрос юридически и конституционно, в противном случае, у нас нет сомнений, что Киркук является частью Курдистана. Это не должно означать, что Киркук будет курдским городом, мы сделаем его примером сосуществования всех групп, национальностей и религий. Это будет город для всех иракцев, но невозможно пойти на компромисс по поводу того, что Киркук является частью Курдистана.

Вопрос: По вашему мнению, почему вопрос о Киркуке стал настолько сложным, в то время как он останется иракским городом так же, как Эрбиль, Сулеймания и Дохук?

Президент Барзани:

Курдистанский регион является частью Ирака, и Киркук останется частью Ирака, но с курдской идентичностью, как и Эрбиль, Сулеймания и Дохук.

Вопрос: Но есть несколько мнений о том, что срок статьи 140 истек и она не может быть реализована. Есть ли такое указание в Конституции?

Президент Барзани: Те, у кого есть такие мнения, не понимают или не хотят понимать, или не читали конституции Ирака. Если статья 140 умрет, это означает, что мертва конституция, и если Конституция умрет, то же произойдет с единством Ирака.

Вопрос: То есть вы считаете, что статья 140 остается в силе?

Президент Барзани: Да, конечно.

Вопрос: Что вы думаете о демонстрациях, которые произошли в Сулеймании?

Президент Барзани: Демонстрации являются естественным явлением и одно из прав людей — право выходить на улицу и выражать свое мнение. Мы также требовали этого. Я выступил с речью во время восстания 1991 года в Кое. Я сказал, что мы хотели бы организовать выборы и народ будет определять свою судьбу и избрать человека, который управляет страной. Конечно, люди имеют полное право выражать свое мнение. Но у демонстраций в Сулеймании было две программы, одна была программа людей, которые требовали улучшения государственных услуг, занятости и реформ, и мы

согласились с этим предложением?

Президент Барзани: Мы ожидаем, что политические партии Курдистана встретятся в ближайшие дни. Эти вопросы будут рассмотрены на встречах.

Вопрос: Согласно вашей инициативе, переговоры будут без предварительных условий?

Президент Барзани: Да, я попросил все партии вернуться за стол переговоров. Я предложил, чтобы они участвовали в процессе реформ или правительстве, вступив в правительство или изменив его, если им это нравится. Это будет сделано только через выборы. Мы сказали им, что если они хотят досрочных выборов, у нас нет проблем, так как нет другого решения. Тут система жесткая, она возникла через честные выборы, в которых участвует большинство населения, и которые были признаны на международном уровне. И если это правительство должно быть распущено, оно должна быть распущено конституционным путем, через урны для голосования. Если люди решат, что это правительство должно уйти, оно абсолютно точно уйдет.

Вопрос: Считаете ли вы, что проблемы в Сулеймании связаны с конфликтами между Горраном и Патриотическим союзом Курдистана?

Президент Барзани: проблема началась с этого конфликта, из-за раскола, произошедшего в Горране. Горран была изначально частью ПСК,

ских были ранены в течение одного дня демонстрантами. Ни одно правительство в мире не согласиться с этим. Это хаос. Были люди, призывающие к джихаду, что означает призыв к убийству и войне. Это хаос и отсталость, и они должны быть осуждены за это. Хаос более серьезен, чем убийство.

Вопрос: Вы удовлетворены работой правительства?

Президент Барзани: По сути, мы не удовлетворены нашей ситуацией в целом, но уверены, что правительство серьезно относится к выполнению своих обязанностей. Да, есть недостатки в государственных учреждениях, но есть и акцент на реализацию законов и конституции, ответ на потребности людей и предоставление им услуг.

Вопрос: Но вы поддерживаете правительство, и это было подтверждено доктором Бархамом Салихом.

Президент Барзани: Правительство — это Региональное правительство Курдистана, и мой брат доктор Бархам Салих является его премьер-министром. Мой безоговорочный долг — поддерживать его, и я буду продолжать это делать.

Вопрос: Будет ли он переназначен как премьер-министр в течение следующих двух лет?

Президент Барзани: Этот вопрос не был предложен для обсуждения и даже не рассматривался.

Вопрос: Думали ли вы о его замене?

Президент Барзани: Этот вопрос не рассматривался вообще, и не предлагается для обсуждения.

Вопрос: Как вы можете описать ваши отношения с ПСК?

Президент Барзани: Наши отношения с ПСК сильны из-за стратегического соглашения, которое существует между нами. У нас тесное сотрудничество друг с другом. По сути, эти отношения в интересах курдского вопроса.

Вопрос: Вы говорили о вопросах коррупции и безработицы?

Президент Барзани: Многие комитеты изучают эти вопросы, и будут приняты серьезные меры против любого министерства, органа или должностного лица, в отношении которых доказано участие в коррупции и халатности, и они будут наказаны в соответствии с законом.

Вопрос: курды видели визит турецкого премьера в Курдистан, когда он стоял под флагом Курдистана и рядом с вами, одетым в традиционную курдскую одежду, как историческое достижение. Как вы думаете, это историческое достижение?

Президент Барзани: Конечно, это был смелый шаг Эрдогана, который находится на пути к открытию в рамках политического перехода в Турции. Действительно, мы отметили этот шаг, так как это был огромный поворот в истории отношений между Курдистаном и Турцией.

Вопрос: Каким вы видите ваши отношения с соседними странами, особенно Турцией и Ираном?

Президент Барзани: Наши отношения со странами региона являются очень естественным, и мы работаем в

просим о таких реформах для них и будем делать все возможное, чтобы ответить на их требования. Второй программой была программа оппозиционных партий, которые стремятся к власти, что является их правом, но они должны делать это в рамках конституционных институтов.

Вопрос: Вы думаете, они должны стремиться к власти через выборы?

Президент Барзани: Конечно, именно это я имею в виду. Для большего облегчения и решения вопроса, я выразил свое согласие на досрочные выборы. У нас нет проблем с досрочным выборами. Народ сам решит, кто придет к власти, а кто уйдет.

Вопрос: оппозиционные партии

не откололся от партии. Проблемы начались там.

Вопрос: Позже это стало проблемой для всего региона?

Президент Барзани: Не для всего региона. Проблема была только в Сулеймании. Возможно, это имело определенное влияние на Эрбиль, Дохук и Киркук, но суть проблемы была в Сулеймании.

Вопрос: Как вы думаете, методы, которыми правительство обращалось с вопросом, были нормальными?

Президент Барзани: Несомненно, правительство отреагировало на события рационально и неплохо показало себя в течение более двух месяцев. Только представьте, 79 полицей-

газете "Ас-Шарк аль-Авсат"

направлении их улучшения. Мы не хотим никаких проблем с этими странами, и мы не хотим вмешиваться в их внутренние дела, и в то же время мы не допустим какого-либо внешнего вмешательства в наши внутренние вопросы.

Вопрос: Как Вы думаете, есть ли позитивные изменения в поведении турецкого правительства по отношению к своим курдам?

Президент Барзани: Конечно. Это изменение не могут быть достаточно быстрыми. Когда премьер-министр говорит, что время отказа в существование курдской нации закончилась, на мой взгляд, это очень много для Турции.

Вопрос: Как вы думаете, курды в Иране могут получить свободу?

Президент Барзани: Несомненно, свобода должна охватывать все страны в регионе. Курды также должны требовать свои права во всех странах региона, но мирным путем, и я думаю, они получают эти права.

Вопрос: Оказали ли достижения курдов в Курдистане влияние на курдов соседних стран?

Президент Барзани: Конечно, но этот эффект должен быть положительным и мирным, и не должен превращаться в отрицательный эффект. Я думаю, что время применения оружия закончилось, это относится и правительства и освободительных движения и партии.

Вопрос: Очевидно, что в регионе были достигнуты важные дипломатические достижения, что ясно из существования многочисленных консульств и дипломатических миссий. Что вы думаете об этом?

Президент Барзани: Мы гордимся этим большим достижением. Это - доказательство заботы этих стран о Курдистане и его ситуации и отмечается как большое достижение. Кроме того, в регионе осуществляются крупные инвестиционные проекты, местных, арабских, иранских, турецких и восточных инвесторов.

Вопрос: Ваша нация смотрит на вас и на "Белый Дворец", где находится офис президента, ожидая решения проблем. Как вы будете иметь дело с нынешними конфликтами в регионе?

Президент Барзани: То, чем я горжусь, это уверенность, что моя нация во мне. Люди уверены, что я служу им верой и правдой. Все, что у меня есть, я посвятил моему народу, без него, я ничто. Вот почему они всегда прислушиваются к моим советам. Я всегда слушаю их и встречаюсь с ними, и я принимаю их советы по большинству вопросов, связанных с ними и с этим регионом. Существует тесная связь, и это не только отношения между президентом и народом. Это отношение брата с братьями и родственниками. Частично это идет от Соппротивления и привязывает меня к людям, с которыми я жил долгое время в горах, в палатках и в пещерах. Это не формальные отношения между президентом и гражданином, это неофициальные отношения. Я прошел по всем деревням Курдистана, от Захо до

Пенджвина, и встречался с людьми. Вы найдете мало сел, где бы я не побывал. Таким образом, я описываю это как личные отношения, а не формальное отношение.

Вопрос: Именно поэтому они называют вас "Кэк Масуд", а не г-н президент?

Президент Барзани: Да, я горжусь этим именем, я не вижу себя в качестве президента, но я взял на себя ответственность служения этому народу, как брат, и не люблю имя президент.

Вопрос: Будете ли вы баллотироваться на следующем туре президентских выборов?

Президент Барзани: Я уважаю Конституцию региона, которая позволяет оставаться в этой должности только два срока, и я закончил два срока. Первый раз я был избран парламентом, и второй через прямые выборы. Конституция примет решение по этому вопросу.

Вопрос: Какова судьба вашей инициативы по созданию иракского правительства и разрешению кризиса?

Президент Барзани: Этим был решен главный политический кризис в Багдаде, но, к сожалению, она столкнулась с трудностями на более поздних стадиях: Национальный совет по стратегической политике, замещение постов министров обороны, внутренних дел и национальной безопасности. Это не должно откладываться. Фактически, меня беспокоит задержка в реализации конституции.

Вопрос: Как вы думаете, есть другой выход?

Президент Барзани: Мы пытаемся выработать другое решение, хотя мы и не говорим, что налицо еще одна инициатива, но мы пытаемся решить эти проблемы.

Вопрос: Получат ли курды одно из этих министерств?

Президент Барзани: Если на эти должности будут выбраны профессиональные и умеренные люди, у нас нет проблем, даже если в их числе не будет курдов.

Вопрос: Чувствуете ли вы себя фактическим соучастником в политическом процессе во всем Ираке?

Президент Барзани: Поскольку в стране существует конституция, которая описывает отношения между регионом и центром.

Вопрос: Во всем Ираке, вы чувствуете, что вы реальный участник политического процесса?

Президент Барзани: Поскольку есть регион, есть Конституция, которая регулирует отношения региона с центром, есть положительные стороны. Относительно участия, это что-то, что связано со всеми сторонами, не только с нами. Я думаю, что вопрос об участии еще не стал реальным субъектом. Есть мнения, конфликты и разные интерпретации его смысла. Это касается не только нас, но и всех сторон. У каждой стороны свои взгляды на этот вопрос.

Вопрос: С какой из иракских партий вы поддерживаете наилучшие отношения?

Президент Барзани: Наши отно-

шения с Айдом Аллави, Нури аль-Малики и Аммаром аль-Хакимом хороши, и у нас хорошие отношения со всеми остальными партиями. В частности, на данное время, мы отошли от какой-либо партии, но, конечно, у нас есть исторические отношения с некоторыми из них.

Вопрос: Влияют ли эти отношения на улучшение ситуации в Багдаде?

Президент Барзани: Несомненно, эти личные и старые отношения оказывают решающее влияние на текущую ситуацию.

Вопрос: Какие у вас отношения с арабскими странами?

Президент Барзани: У нас хорошие отношения с большинством арабских стран и особенно со странами Персидского залива и, прежде всего с Саудовской Аравией и Иорданией. В настоящее время в некоторых странах происходят фундаментальные изменения, и мы ожидаем улучшения положения в этих странах.

Вопрос: инициатива (саудовского) короля Абдаллы Бен Абдель Азиза по решению иракской политической напряженности пришла в то же время, как ваши инициативы. Как вы думаете, было бы лучше для ситуации в Ираке, если вы использовали обе инициативы?

Президент Барзани: Несомненно, большую инициативу короля Абдаллы в то время и сейчас можно только приветствовать. Мы считаем, что это было поддержкой местных инициатив; любые внешние инициативы должны идти при поддержке иракских инициатив, будь то со мной или любым другим (иракцем). Я думаю, что инициатива (короля Абдуллы) может быть изменена на реальную национальную инициативу примирения и, возможно, с участием Лиги арабских государств для реального национального примирения.

Вопрос: Как вы думаете, арабский саммит может состояться в Эрбиле, столице Курдистана, вместо Багдада, как безопасное и организованное решение?

Президент Барзани: Мы показали нашу готовность и до сих пор мы за то чтобы принять арабский саммит, если

Багдад попросит.

Вопрос: иракские политические позиции и Министерство иностранных дел разошлись по вопросам внешней политики Ирака. Как вы это прокомментируете?

Президент Барзани: внутренняя политика в Ираке отражается на внешней политике, без сомнения.

Вопрос: Что вы думаете о революциях, происходящих в арабских странах?

Президент Барзани: Мы, конечно, солидарны с народами и их свободой, но изменения должны быть изучены и должны привести к реальной демократии.

Вопрос: Некоторые жалуются, что бюджет, выделяемый федеральным правительством, недостаточен для выполнения проектов в регионе. Что вы думаете?

Президент Барзани: Конечно, этого недостаточно по сравнению с нашими планами по строительству и реконструкции, но это большой бюджет на данное время, и это хорошо.

Вопрос: Каковы ваши цели в Курдистане?

Президент Барзани: Первое: наши цели для всего Ирака, это обеспечение безопасности и стабильности. Что касается региона, наши цели - улучшение услуг в области дорог, электроэнергии, здравоохранения, сельского хозяйства, образования, защиты безопасности и стабильности, защита демократических свобод и свободы личности - все, через что достигается счастье для нашего народа и региона, в пределах наших целей.

Вопрос: Последний съезд Демократической партии Курдистана, состоявшийся в конце прошлого года, проголосовал за Нечирвана Барзани, бывшего премьер-министра КРГ, как вице-президента партии. Означает ли это, что с этого момента он отвечает за партию?

Президент Барзани: Без сомнения, я одновременно не могу исполнять обязанности и главы партии, и президента региона. Нечирван несет большую ответственность в руководстве партии. Он компетентен, будь то в правительстве или в партии.

Джалал Талабани поздравил БДП с победой на выборах

Генеральный секретарь Патриотического союза Курдистана Джалал Талабани в понедельник послал поздравительную телеграмму на имя председателя турецко-курдской Партии мира и демократии (БДП) Ахмета Тюрка по случаю победы его партии на парламентских выборах.

По словам Дж.Талабани, победа БДП была результатом его долгой борьбы за справедливость, равенство, мир и стабильность в Турции; лидер ПСК выразил пожелание, чтобы эта победа стала фактором поддержания мирной борьбы БДП в стране.

Представитель Рабочей партии Курдистана Ахмет Дениз выразил удовлетворение итогами выборов

В интервью агентству АК-Ньюс, он заявил:

"Победа БДП велика, потому что перед ними стояли большие проблемы, и они находились под давлением., Государство сотрудничает со всеми партиями, за исключением БДП, и если БДП смогла обеспечить 36 мест из 43 кандидатов, это показывает увеличение курдского представительства в парламенте."

"Теперь задача БДП еще важнее. Они должны сосредоточиться на двух пунктах; изменении турецкой конституции и нахождении решения курдской проблемы в стране".

По словам Дениза, турецкое государство должно изменить свою конституцию, потому что она не демократична.

"Курдский вопрос является конституционным вопросом, который необходимо решать. Отсутствие решения этого вопроса приведет к большим осложнениям", сказал Дениз.

Итоги выборов в Турции: курды увеличили свое представительство на 2/3

Сегодня опубликованы неофициальные предварительные данные относительно итогов парламентских выборов в Турции. Согласно им, правящая Партия справедливости им развития получила около 50% голосов и рассчитывает на 326 мест. Самым большим сюрпризом на выборах стало убедительное выступление прокурдской Партии мира и демократии, которая увеличила свое представительство с 22 до 36 депутатов. Причем, в крупных городах Турецкого Курдистана число поданных за нее голосов выросло очень резко. Так, в Диярбакире оно выросло с 47 до 62%, в Батмане с 39 до 51%, в Мардине с 39 до 61,6%, в Ширнахе с 52 до 73%, в Хаккяри с 56 до 82%, в Ване с 32 до 48%. Всего по всей Турции за БДП проголосовало 2,5 миллиона избирателей, что составляет 6,4% от общего числа избирателей. Партия получила первенство в шести городах, проведя в Диярбакире 6 депутатов, в Ване 4, в Чоламерге, Ширнахе, Мардине и Стамбуле по 3. Ниже мы публикуем список избранных депутатов, причем нужно отметить, что по своему составу они представляют более широкий спектр курдского общества, что связано с тем, что в список вошли мно-

гие опытные общественные деятели разных направлений, что гарантирует, что в новом парламенте курдский вопрос будет звучать более громко.

1. Abdullah Levent Tuzel (Stenbol)
2. Adil Kurt (Hekarî)
3. Ahmet Turk (Mêrdîn)
4. Altan Tan (Diyarbakir)
5. Ayla Akat Ata (Batman)
6. Aysel Tugluk (Wan)
7. Bengi Yildiz (Batman)
8. Demir Çelik (Mûş)
9. Emine Ayna (Diyarbakir)
10. Erol Dora (Mêrdîn)
11. Ertugrul Kurkçu (Mêrsîn)
12. Esat Canan (Hekarî)
13. Faysal Sariyildiz (Şirnex)
14. Gulseren Yildirim (Mêrdîn)
15. Gultan Kişanak (Sêrt)
16. Halil Aksoy (Ağırî)

17. Hasip Kaplan (Şirnex)
18. Hatip Dicle (Diyarbakir)
19. Husamettin Zenderlioglu (Bidlîs)
20. Ibrahim Ayhan (Ruha)
21. Ibrahim Binici (Ruha)
22. Idris Baluken (Bingol)
23. Kemal Aktaş (Wan)
24. Leyla Zana (Diyarbakir)
25. Murat Bozlak (Edene)
26. Mulkiye Birtane (Qers)
27. Nazmi Gur (wan)
28. Nursel Aydogan (Diyarbakir)
29. Ozdal Uçer (Wan)
30. Pervin Buldan (İdir)
31. Sebahat Tuncel (Stenbol)
32. Selahattin Demirtaş (Hekarî)
33. Selma Irmak (Şirnex)
34. Sirri Sakik (Mûş)
35. Sirri Sureyya Onder (Stenbol)
36. Şerafettin Elçi (Diyarbakir)

Иракско-курдские правозащитники выступили в поддержку Исмаила Бешикчи

Правозащитные организации иракского Курдистана начали кампанию в поддержку турецкого социолога и публициста, заключенного в турецкую тюрьму за свои прокурдские взгляды.

Исмаил Бешикчи, этнический турок, который отсидел 17-летний срок за свои взгляды на права курдского народа в Турции, был вновь осужден в марте к 15 месяцам тюрьмы за использование слов "герилла" (самоназвание партизан РПК) и "Курдистан" в одной из своих статей.

Сирван Гарди, пресс-секретарь Федерации НПО, объ-

единяющей гуманитарные организации Курдистанского региона, сказал в официальном заявлении агентству АК-Ньюс: "Мы вновь подтверждаем нашу поддержку выдающегося человека Исмаила Бешикчи. Мы, курды, обязаны этому человеку, потому что он

очень много сделал для курдского народа."

"Мы часто слышим разговоры о решении курдского вопроса в Турции, в то же время, правительство наказывает этого человека только за то, что он использовал слово "герилла".

"Любую атаку на Бешикчи следует считать атакой на всех курдов".

Бешикчи провел обширные исследования по курдскому вопросу и является автором многочисленных книг, наиболее заметная из которых: "Курдистан - международная колония".

kurdistan.ru

7 иранских солдат подорвались на собственных минах в Иранском Курдистане

Как сообщает агентство "Паямнер" со ссылкой на очевидцев, рано утром в четверг на ирано-иракской границе не менее 7 иранских солдат погибли, подорвавшись на минах. Мины были установлены ранее самой иранской армией в целях борьбы с партизанами Партии свободной жизни Курдистана (ПЖАК).

Как считают очевидцы, иранцы продвигались в сторону одной из военных баз, созданных ими фактически на территории Ирака, но при этом напоролись на противопехотные мины, установленные вдоль границы.

Сирийский режим вводит танки в северные города

В четверг сирийские войска вошли в город Маарат аль-Нуман возле Алеппо. Это происходит в то время, когда генеральный секретарь ООН Пан Ги Мун говорил с президентом Сирии Башаром аль-Асадом и призвал его "перестать убивать собственный народ".

В очевидной попытке успокоить протестующих, сирийское телевидение объявило сегодня, что Рами Махлуф, двоюродный брат Башара аль-Асада, откажется от своих бизнес-интересов и обратится к благотворительной деятельности.

Махлуф – предмет всеобщей ненависти в Сирии. Его бизнес-империя включает в себя телекоммуникационные, строительные компании и гостиничные сети.

С самого начала акций протеста в середине марта сирийские протестующие кричали лозунги против Махлуфа и некоторые сирийцы называют его спрутом сирийской коррупции и человеком, который ограбил страну. Наблюдатели считают, что заявление о Махлуфе является лишь попыткой сирийского режима несколько уменьшить давление, с которыми он сталкивается, но на данном этапе это уже слишком поздно.

Сирийские государственное телевидение также показало войска и танки, движущиеся в город Хан Шейхун на севере страны. Утверждается, что армия вводится для борьбы с "вооруженной террористической организацией" и "восстановления безопасности".

По словам очевидцев и сирийских правозащитных организаций, тысячи людей бежали из северных городов от наступающей армии.

Считается, что до сих пор было убито около 1300 граждан и 340 членов сил безопасности.

В последние две недели тысячи беженцев пересекли сирийскую границу в соседнюю Турцию, где Турецкий Красный Полумесяц создал лагерь для их размещения.

Эти беженцы говорят о зверствах сирийских войск. Он рассказывают, что большинство членов сил безопасности были убиты сирийской армией за дезертирство со своих постов, а не вооруженными террористами, как утверждает режим.

Сирийское телевидение заявило сегодня, что тысячи беженцев вернулись в Джиср аль-Шугур. Но турецкие власти возражали, что около 9000 беженцев все еще находятся в лагерях. Беженцы отрицают, что имели место какие-либо возвращения и сказали, что десятки тысяч людей столпились в Сирии близ турецкой границы.

Абдулла Оджалан продлил перемирие

Сегодняшняя турецкая пресса обсуждает заявление лидера РПК Абдуллы Оджалана, переданное через адвокатов. Оджалан призвал продолжить перемирие с тем, чтобы "вопрос решался парламентским путем и с помощью новой конституции". Как известно, одностороннее перемирие со стороны РПК продолжается более года, и Оджалан, по словам адвокатов, призвал решать курдский вопрос демократическим и мирным путем, отметив, что большая ответственность ложится на плечи независимых

депутатов, избранных при поддержке блока Труда, демократии и свободы. Он также отметил, что представители властей ведут с ним переговоры, с тем чтобы курдский вопрос был решен демократическим путем в рамках новой кон-

ституции. Оджалан также прокомментировал итоги выборов 12 июня, отметив, что блок Труда, демократии и свободы одержал большой успех. Он также отметил увеличение числа сторонников правящей АКП и то, что таким образом на

плечи правящей партии ложится большая ответственность. Он также предложил, чтобы прокурдский блок, АКП и оппозиционная Народно-Республиканская партия создали комиссию для разработки новой конституции. Он заявил, что новое Национальное собрание должно учесть ошибки Национального собрания 1920 года и сделать исторический шаг, решив курдский вопрос демократическим способом. Кроме того, он призвал партизан РПК не терять бдительность и поддерживать самооборону.

Арабская весна, Курдское лето

Себахат Тунджел

Турция часто представляет себя миру в качестве модели мусульманской демократии, но в то же время она отрицает основные демократические права для почти 20 процентов ее населения. Премьер-министр Турции Реджеп Тайип Эрдоган, был переизбран в воскресенье с большим отрывом, и теперь он сталкивается с серьезной внутренней проблемой. Несмотря на впечатляющий экономический рост Турции и повышение ее международного авторитета в течение восьми лет власти г-на Эрдогана, его правительство проигнорировало самый важный и политически взрывоопасный вопрос страны: вопрос угнетенного курдского меньшинства в Турции.

Курды боролись за свободу и автономию в Турции в течение десятилетий - часто перед лицом жестоких репрессий государства. Мы больше не будем принимать статус-кво. Мы требуем демократических свобод, права говорить на родном языке в школах и мечетях и большей политической автономии для регионов с курдским большинством.

С тех пор как Партия справедливости и развития г-на Эрдогана, известная как АКП, пришла к власти в ходе выборов 2002 года, Турция углубила свои дипломатические и экономические связи с правительствами по всему Ближнему Востоку, и публичное осуждение Израиля г-ном Эрдоганом сделало его популярной фигурой во всем регионе. Но в то время как премьер-министр часто выражает свою скорбь по поводу гибели палестинских детей, он не слишком вспоминает о курдских детях, которые были убиты армией и полицией в Турции.

На прошлой неделе, когда в Турцию бежали сирийские беженцы, Эрдоган осудил насильственный разгон протестующих сирийским правительством. Он забыл упомянуть об использовании турецким правительством слезоточивого газа, пуль и

водометов для разгона курдских протестующих в апреле. Пока г-н Эрдоган не наведет порядок в своем собственном доме, он не имеет права критиковать своих соседей.

В самом деле, невозможно, чтобы демократические движения в Египте, Сирии или Ливии верили турецкому правительству, когда оно пренебрегает своей оппозицией, подавляет протесты и отрицает законные требования курдского народа.

Правительство Эрдогана может следовать одному из двух путей. Оно может серьезно рассмотреть эти требования, включить курдских законодателей в процесс разработки новой Конституции Турции, обеспечить конституционные гарантии коллективных прав курдского народа и принять наши требования автономии, что позволит установить самоуправление и принести мир. Или он может настаивать на политике жестокого подавления, которую он проводит сегодня. Если будет выбран второй путь, Турция может ввергнуться конфликт в наиболее интенсивный период, чем когда-либо прежде.

К сожалению, последние замечания г-на Эрдогана, что он бы повесил Абдуллу Оджалана, заключенного в тюрьму курдского националистического лидера, если бы он был у власти, когда г-н Оджалан был арестован в 1999 году, создают впечатление, что он склоняется ко второму пути.

Это не всегда было так. В 2005 году в речи в Диярбакире, Эрдоган

заявил: "Курдская проблема - моя проблема." Казалось, что он осознал провал жесткой силовой политики Анкары и утвердил новый процесс. Это "курдское открытие" казалось, было шагом в правильном направлении, он предложил возможность расширить языковые права, расширить автономию и амнистию для курдских антиправительственных повстанцев.

Однако, вскоре стало ясно, что г-н Эрдоган не было искренним. Несмотря на одобрение турецкого общества в отношении открытия, АКП не предприняла серьезных шагов по решению курдской проблемы. Напротив, она активизировала военные действия, запретила ведущую курдскую партию, ДТП, и арестовала курдских политиков, включая меня. (Я была арестована в ноябре 2006 года и девять месяцев провела за решеткой, пока не была избрана в парламент в июле 2007 г., что предоставило мне иммунитет и освободило из тюрьмы.)

С тех пор правительство в значительной степени игнорировало жалобы курдского народа. Под видом открытия, оно продолжает традиционную националистическую политику отрицания. Вместо того, чтобы удовлетворять потребности курдского народа, кажется, АКП в настоящее время ввергает Турцию в новую конфронтацию. Избрание 36 прокурдских депутатов парламента будет наиболее эффективной проверкой деструктивной политики АКП.

В ситуации, когда различные политические партии Турции спорят о разработке новой Конституции, решение курдской проблемы будет иметь первостепенное значение, - и это потребует активного участия членов курдского парламента.

Необоснованные аресты и военные операции должны закончиться, и курды в Турции, после десятилетий борьбы, должны получить право учиться и молиться на родном языке и осуществлять самоуправление в наших городах и поселках.

"Нью-Йорк Таймс"

ДИПЛОМАТ

№ 14 (125) 15-21 Июня 2011 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ
страница

Президент Барзани поздравил вновь избранных турецких депутатов-курдов

Президент Курдистана Масуд Барзани выпустил заявление, в котором он поздравил лидера турецко-курдской партии КАДЕП Шарафетдина

Эльчи, лидера Конгресса демократического общества Ахмета Тюрка и известного турецко-курдского политика Лейлу Зана с успехом на прошедших в Турции выборах. "Я от всей души приветствую ваш успех на выборах в Турции" - говорится в заявлении. "Я надеюсь, что этот успех будет началом нового этапа, при котором братство, равенство и мирное сосуществование придут на смену напряженности и насилию. Ваше участие в парламенте открывает большие возможности перед гражданской политикой. Мы надеемся, что ваша политическая деятельность поможет нормализации обстановки и братству. Для достижения этих целей я готов сделать, все что от меня зависит". В заключении Масуд Барзани обратился к курдским депутатам, выразив уверенность, что они оправдают доверие народа.

В Эрбиле открылась конференция по децентрализации

Во вторник в Эрбиле открылась Национальная конференция по децентрализации и местному самоуправлению.

Конференция организована Программой развития Организации Объединенных

Наций (ПРООН) в сотрудничестве с багдадским и эрбийским министерствами планирования.

Открывая конференцию, премьер-министр Курдистана доктор Бархам Салих указал на важность проведения конференции в Курдистане, отметив: "Утверждение системы децентрализации является важным вопросом в новом Ираке и Курдистане".

"Иракская Конституция четко фиксирует принципы федерализма и демократии на основе системы децентрализации и распределения полномочий", подчеркнул доктор Салих.

Талабани переложил ответственность за смертные приговоры на вице-президента

Президент Ирака Джаляль Талабани, издал в понедельник указ, разрешающий вице-президенту Худиеру аль-Хузаи (шииту) подписывать смертные при

говоры, которые требуют утверждения президентства, сообщил полуофициальный спутниковый телеканал "аль-Иракия".

Сам Талабани отказывается подписывать смертные приговоры из-за его своего положения в качестве вице-председателя Социалистического Интернационала, который выступает против смертной казни.

Фуад Хусейн: турецкие курды могут рассчитывать на большую открытость по отношению к своим требованиям

После того как турецкие курды получили больше мест, чем когда-либо, на последних турецких выборах,

они могут рассчитывать на большую открытость по отношению к своим требованиям культурного признания, заявил глава администрации президента Курдистана Фуад Хусейн.

В интервью агентству Ак-Ньюс он отметил: он ожидает, что "политика открытия" по отношению к 20.000.000 курдам страны, провозглашенная правящей Партией справедливости и развития (АКП) - будет и впредь развиваться за время ее третьего срока пребывания у власти.

По мнению Хусейна, отношения между Турцией и Иракским Курдистаном также будут продолжать развиваться. Ранее, турецкое государство откзывалось признавать курдскую государственность в Ираке, но экономические связи между Турцией и Иракским Курдистаном активно развивались.

Нармин Осман: 140 статья не является предметом обсуждения

140 статья конституции является красной линией, и мы не позволим никакой партии или списку требовать компромисса по ней. Об этом говорится в заявлении для прессы заместителя председателя специальной комиссии по осуществлению 140 статьи Нармин Осман.

Статья 140 является конституционной, она находится в числе пунктов и условий, которые не подлежат обсуждению с любой партией, добавила она.

Она напомнила, что 140

статья касается не только курдов, так как есть спорные районы также на Южном и Среднем Евфрате (шиитские районы, присоединенные к суннитским по преимуществу провинциям).

Курды предлагают ООН ввести на спорные территории международные силы

рится в заявлении для прессы, распространенном представителем министерства пешмарга генералом Джабаром Яваром. По словам генерала, "мы предложили, чтобы чиновники ООН сформировали международные силы, аналогичные тем, что действуют в Ливане и Косово, и составленные из иракцев, которые бы взяли на себя задачу обеспечения безопасности, особенно на спорных территориях." Пока что, согласно заявлению, у ООН нет планов ввода в Ирак международных сил.

Новый теракт в Мосуле: тяжело ранен судебный чиновник

Как сообщает агентство АК-Ньюс, член Судебного совета провинции Ниневия Зухари Хазем аль-Джуббури был тяжело ранен утром в четверг взрывом самодельного взрывного устройства (СВУ).

Бомба, установленная перед домом Джуббури в восточной части Мосула, взорвалась, когда он вышел на работу.

Джуббури в критическом состоянии доставлен в больницу, где помещен в отделение интенсивной терапии.

kurdistan.ru

ТӘСІСÇІ ВӘ БАŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:
TAHİR SİLĖMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Rus şöbəsinin redaktoru
SEYMUR ALXANOV

Xüsusi müxbirlər:
RAMİZ CƏBRAYILOV

SAKİT ÇIRAQLI

Müəlliflərin mövqeyi redaksiyanın
mövqeyi ilə üstüstdə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri, 40
Küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil-17

Navnisan: Bakı 40 soqaq
S.Mehmandarov xanı 25 mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.
Мехмандарова дом 25 кв-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar
mərkəzində yığılıb şəhirlənib və "Futbol+
Serviss" mətbəəsində çap olunmuşdur.

www.Diplomata-kurdi.com

e-mail: diplomat_gazeti@box.az

Şəhadət namə : NF Ş 005004966

BUSB-un2 sayılı Sabuncu rayonfiliyalı
VÖEN1800061582

H/ə 438010000

Sifariş: 4500